

ВИХОВАНЦІ ТА ВИКЛАДАЧІ КИЇВСЬКОЇ ДУХОВНОЇ АКАДЕМІЇ І КИЇВСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ БОГОСЛОВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ У СКЛАДІ ЄПИСКОПАТУ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ

Зведений алфавітний покажчик вихованців і викладачів КДА-КПБА, що належали до складу вищого духовенства Православних Церков (у т. ч. канонічно не визнаних), укладено упорядником за підсумками енциклопедичного проекту «Київська духовна академія в іменах (1819–1924)». Він уточнює і доповнює попередній покажчик, укладений на початку роботи над енциклопедією й опублікований у альманасі «Київська Академія» (Вип. 11. – К., 2013. – С. 161–197).

АВГУСТИН (ГУЛЯНИЦЬКИЙ Андрій Федорович) [рос. Августин (Гуляницкий Андрей Федорович)] (03[15].07.1838–30.11[12.12].1892), випускник (1859–63) і викладач (1863–70) КДА, церк. діяч, богослов. Єпископ РПЦ: Михайловський, вікарій Рязанської єпархії (висвячений 23.08.1881); Аккерманський, вікарій Кишинівської єпархії (з 16.10.1882); Аксакайський, вікарій Донської єпархії (з 30.09.1887); Костромський і Галицький (24.12.1888), Катеринославський і Таганрозький (з 14.12.1891 до кінця життя).

АВЕРКІЙ (АВРААМ* БИЗАЙТОВ-ПЕТРОВИЧ) [болг. Аверкий (Авраам Бъзайтов-Петрович), рос. Аверкий (Авраам Бызайтов-Петрович)] (бл. 1818 – січень 1878), студент КДА (1860–62), церк. діяч, богослов, перекладач. Єпископ Врачанський Болг. екзархату (1873–74, висвячений 26.02.1873).

АГАПІТ (ВИШНЕВСЬКИЙ Антоній Йосифович) [рос. Агапит (Вишневский Антоний Иосифович)] (16[28].07.1867 – поч. січня 1923), випускник КДА (1892–96), церк. діяч, педагог, місіонер. Єпископ РПЦ: Уманський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 07.04.1902); Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (з 03.01.1907); Владикавказький і Моздоцький (з 16.09.1908), Катеринославський і Маріупольський (з 04.10.1911 до кінця життя; з 25.04.1918 у сані архієпископа).

АЛЕКСІЙ (ГОТОВЦЕВ Олександр Дмитрович) [рос. Алексей (Готовцев Александр Дмитриевич)] (23.01[04.02].1891–1936), випускник КДА (1912–16), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Звенигородський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 08.05.1921); Серпуховський, вікарій Моск. єпархії (з 1923); Рильський, вікарій Курської єпархії (1927–28.03.1928).

АЛЕКСІЙ (ГРОМАДСЬКИЙ Олександр Якович/Якубович) [рос. Алексей (Громадский Александр Яковлевич/Якубович), польс. Aleksy (Aleksander Gromadzki)] (01[13].11.1882–07.05.1943), випускник КДА (1904–08), церк. діяч, публіцист. Єпископ Польс. Автокефальної Правосл. Церкви: Луцький, вікарій Волин. єпархії (висвячений 03.09.1922); Гродненський (тимчасово з 12.10.1922), Гродненський і Новогрудський (з 21.04.1923, з 03.07.1928 у сані архієпископа); архієпископ Волинський і Кременецький (15.04.1934). Єпископ Укр. Автономної Правосл. Церкви в юрисдикції Моск. Патріархату: архієпископ Ровенський і Кременецький (з 28.10.1940), митрополит Волинський і Житомирський, Екзарх України (з 19.07.1941 до кінця життя).

АЛЕКСІЙ (НОВОСЬОЛОВ Олександр Олексійович) [рос. Алексей (Новоселов Александр Алексеевич)] (17[29].11.1813–26.02[08.03].1880), випускник (1837–41) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Томський і Семипалатинський (висвячений 12.03.1867), Катеринославський і Таганрозький (21.08.1868–23.06.1871).

АНАТОЛІЙ (ГРИСЮК Андрій Григорович) [рос. Анатолий (Грисюк Андрей Григорьевич)] (20.08[02.09].1880–23.01.1938), священномученик, випускник (1900–04) і викладач (1905–12) КДА,

* За ін. даними – Ангел.

церк. діяч, богослов, історик Церкви. Єпископ РПЦ: Чистопольський, вікарій Казанської єпархії (висвячений 29.06.1913); Самарський і Ставропольський (з 22.02.1922, з 04.08.1923 у сані архієпископа); архієпископ Одеський і Херсонський (з 1928, з 21.10.1932 у сані митрополита).

АНАТОЛІЙ (МАРТИНОВСЬКИЙ Августин Васильович) [рос. Анатолий (Мартыновский Августин Васильевич)] (1793–08[20].08.1872), випускник (1823–25) і викладач (1825–29) КДА, церк. діяч, педагог, публіцист. Єпископ РПЦ: Єкатеринбурзький, вікарій Пермської єпархії (висвячений 04.08.1840); Острозький, вікарій Волин. єпархії (з 10.06.1841); Могильовський і Мстиславський (22.11.1844–17.07.1860; з 19.04.1853 у сані архієпископа).

АНТОНІЙ (АБАШИДЗЕ Давид Ілліч, кн.) [рос. Антоний (Абашидзе Давид Ильич)] (15[27].10.1867–01.11.1942), преподобносповідник, випускник КДА (1892–96), церк. і громадський діяч, педагог. Єпископ РПЦ Димитрій: Алавердський, вікарій Мцхето-Карталінської єпархії (висвячений 23.04.1902); Гурійсько-Мінгрельський (з 04.11.1903); Балтський, вікарій Подільської єпархії (з 16.06.1905); Туркестанський і Ташкентський (з 20.01.1906); Таврійський і Сімферопольський (з 25.06.1912–21.08.1921; з 06.05.1915 у сані архієпископа). 27.11.1923 прийняв велику схиму з іменем Антонія (схіархієпископ).

АНТОНІЙ (АМФІТЕАТРОВ Яків Гаврилович) [рос. Антоний (Амфитеатров Яков Гаврилович)] (15[27].10.1815–08[20].11.1879), випускник (1835–39), викладач (1839–40) і ректор (1851–58) КДА, церк. діяч, богослов. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 30.03.1858); Смоленський і Дорогобузький (з 31.10.1859), Казанський і Свізький (з 09.11.1866 до кінця життя; з 16.04.1867 у сані архієпископа).

АНТОНІЙ (КРОТЕВИЧ Борис Миколайович) [рос. Антоний (Кротевич Борис Николаевич)] (01[13].08.1893–21.11.1973), студент КДА (1918–19), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Житомирський і Овруцький (висвячений 14.08.1944), Костромський і Галицький, тимчасовий очільник Ярославської єпархії (1946–16.11.1953; з 25.02.1952 у сані архієпископа); архієпископ Тульський і Бельовський (09.02.1954–16.03.1961; з 1958 тимчасово керував Ростовською і Новочеркаською єпархією), Мінський і Білоруський (16.03–05.07.1961, піднесений до сану митрополита); митрополит Орловський і Брянський (12.01.1962–28.05.1963; 27.01–07.07.1966), Івановський і Кінешемський (30.03.1964–27.01.1966), Тамбовський і Мічуринський (28.11.1968–08.06.1970). У 1953 та 1963 перебував на спочинку.

АНТОНІЙ (ПАНКЕЄВ Василь Олександрович) [рос. Антоний (Панкеев Василий Александрович)] (01[13].01.1892–01.06.1938), священномученик, студент КДА (1912–15), церк. діяч. Обновленський єпископ Херсонський, вікарій Одес. єпархії (1923). Єпископ РПЦ (висвячений 27.08.1924): Маріупольський, вікарій Дніпроп. єпархії (з 27.08.1924); єпископ Белгородський (21.11.1933–1935).

АНТОНІЙ (РОМАНОВСЬКИЙ Василь Антонович) [рос. Антоний (Романовский Василий Антонович)] (06[18].03.1886–07.11.1962), випускник КДА (1909–13), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Єреванський, тимчасово керуючий Сухумською єпархією (висвячений 30.11.1924), Донської і Новочеркаський (з 27.02.1929), Сталінградський (з 08.12.1935); архієпископ Ставропольський і П'ятигорський (з 14.09.1943), Ставропольський і Бакинський (з травня 1945; з 25.02.1962 у сані митрополита).

АНТОНІЙ (ФЛОРЕНСОВ Михайло Семенович) [рос. Антоний (Флоренсов Михаил Семенович)] (27.08[08.09].1847–20.02[05.03].1918), випускник КДА (1870–74), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Острозький, вікарій Волин. єпархії (висвячений 12.08.1890); Вологодський і Тотемський (30.04.1894–12.06.1895).

АНТОНІЙ (ШОКОТОВ Олексій Андрійович) [рос. Антоний (Шокотов Алексей Андреевич)] (10[21].01.1800–13[25].03.1871), єпископ РПЦ, випускник (1819–23), викладач (1825–36) та інспектор (1834–36) КДА, церк. діяч і богослов. Єпископ РПЦ: Волзький (Вольський), вікарій Саратовської єпархії (висвячений 02.04.1850); Староруський, вікарій Новгородської єпархії (19.12.1850); єпископ Оренбурзький та Уфимський (27.08.1853), Кишинівський (з 17.03.1858 до кінця життя; з 23.04.1861 у сані архієпископа).

АНТОНІН (ГРАНОВСЬКИЙ Олександр Андрійович) [рос. Антонин (Грановский Александр Андреевич)] (21.11.[03.12].1865–14.01.1927), випускник (1887–91) і помічник інспектора КДА (1891), церк. діяч і педагог, богослов. Єпископ РПЦ: Нарвський, вікарій С.-Петербур. єпархії (22.02.1903–08.02.1908, висвячений 02.03.1903); Владикавказький і Моздоцький (22.12.1913–05.02.1917). Обновленський архієпископ Крутицький (з 06.08.1922), митрополит Московський і всієї Росії (20.08.1922–24.06.1923); 26.10.1923 відмовився від титулу митрополита.

АПОЛЛІНАРІЙ (КОШОВИЙ Андрій Васильович) [рос. Аполлинарий (Кошевой Андрей Васильевич)] (16[28].10.1874–19.06.1933), випускник КДА (1901–05), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ (висвячений 22.10.1917): Рильський, вікарій Курської єпархії (висвячений 22.10.1917); Белгородський, вікарій Курської єпархії (11.06.1919). Єпископ РПЦЗ: Вінніпезький, вікарій Північноамер. єпархії (10.02.1924); Сан-Франциський, очільник Північноамер. єпархії (14.12.1924); архієпископ Північноамериканський і Канадський (14.05.1929).

АПОЛЛОС (БЕЛЯЄВ Іван Георгійович/Єгорович) [рос. Аполлос (Беляев Иван Георгиевич/Егорович)] (11[23].04.1812–27.11[09.12].1885), випускник КДА (1835–39), церк. діяч, історик, краєзнавець, педагог. Єпископ РПЦ: Староруський, вікарій Новгородської єпархії (висвячений 16.02.1864); Ладозький, вікарій С.-Петербур. єпархії (з 22.02.1866); В'ятський і Слободський (13.12.1866–07.06.1885, з 20.04.1880 у сані архієпископа).

АПОСТОЛ (ХРИСТОДУЛУ) [грец. Апостолос Христодоуλου, рос. Апостол (Христодулу)] (1857–14[23].01.1917), випускник КДА (1882–86), церк. діяч і педагог. Єпископ Константиноп. Правосл. Церкви (висвячений у 1901): митрополит Ставрупольський (1901–06), Верійський (1906–09), Серронський (з 28.08.1909 до кінця життя).

АРСЕНІЙ (БРЯНЦЕВ Олександр Дмитрович) [рос. Арсений (Брянцев Александр Дмитриевич)] (27.08[08.09].1839–28.04[11.05].1914), випускник КДА (1863–67), церк. діяч, педагог, проповідник, історик, краєзнавець, мемуарист. Єпископ РПЦ: Ладозький, вікарій С.-Петербур. єпархії (висвячений 17.05.1882); Ризький і Мітавський (з 28.03.1887), Казанський і Свизький (з 04.10.1897), Харківський і Охтирський (з 08.02.1903 до кінця життя; з 15.05.1893 у сані архієпископа).

АРСЕНІЙ (ІВАЩЕНКО Антон Ілліч) [рос. Арсений (Иващенко Антон Ильич)] (18[30].01.1831–18.02[03.03].1903), випускник КДА (1849–53), церк. діяч, історик Церкви, перекладач, педагог. Єпископ РПЦ: Каширський, вікарій Тульської єпархії (висвячений 30.05.1893); Кирилівський, вікарій Новгородської єпархії (18.12.1893).

АРСЕНІЙ (СТАДНИЦЬКИЙ Авксентій Георгійович) [рос. Арсений (Стадницкий Авксентий Георгиевич)] (22.01[03.02].1862–23.02.1936), випускник КДА (1881–85), церк. діяч, педагог, богослов, історик, музикознавець, місіонер. Єпископ РПЦ: Волокаламський, вікарій Моск. єпархії (висвячений 28.02.1899); Псковський і Порховський (з 05.12.1903; з 16.02.1907 у сані архієпископа); архієпископ Новгородський і Староруський (05.11.1910–24.08.1933, з 28.11.1917 у сані митрополита); митрополит Ташкентський і Туркестанський (з 24.08.1933 до кінця життя).

АФАНАСІЙ (МОЛЧАНОВСЬКИЙ Яків Афанасійович) [рос. Афанасий (Молчановский Яков Афанасьевич)] (25.11[07.12].1887–08.01.1938), випускник КДА (1910–14), церк. діяч. Єпископ Сквирський і Бердичівський, вікарій Київ. єпархії Укр. екзархату РПЦ (висвячений восени 1923).

АФАНАСІЙ (ПАРХОМОВИЧ Василь Михайлович) [рос. Афанасий (Пархомович Василий Михайлович)] (01[13].01.1828–05[18].09.1910), випускник КДА (1849–53), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Новгород-Сіверський, вікарій Черніг. єпархії (висвячений 09.06.1885); Сарапульський, вікарій В'ятської єпархії (з 04.03.1889); Єкатеринбурзький та Ірбітський (з 08.11.1891); архієпископ Донської і Новочеркаський (12.11.1894–16.09.1908).

ВАЛЕРІАН (ПРИБИЧЕВИЧ Василій) [серб. Валеријан (Василије Прибићевић), рос. Валериан (Прибичевич Василий)] (25.04[07].1870–10.07.1941), випускник КДА (1889–93), церк. та політ. діяч, педагог, богослов. Єпископ Сремський Серб. Правосл. Церкви (висвячений 28.01.1940).

ВАРЛААМ (НОВГОРОДСЬКИЙ Василь Тимофійович) [рос. Варлаам (Новгородский Василий Тимофеевич)] (12[24].04.1872 – р. с. невід.), випускник КДА (1903–07), церк. діяч, богослов, педагог, проповідник, журналіст. Єпископ Солікамський, вікарій Пермської єпархії РПЦ (висвячений 15.06.1919).

ВАСИЛІЙ (БОГДАШЕВСЬКИЙ Дмитро Іванович) [рос. Василий (Богдашевский Дмитрий Иванович)] (19[31].10.1861–26.02.1933), випускник (1882–86), викладач (1887–1923), інспектор (1909–14) і ректор КДА (1914–19) та КПБА (1920–23), богослов, біблеїст, історик філософії, церк. діяч. Єпископ Канівський, вікарій Київ. єпархії РПЦ та її Укр. екзархату (висвячений 06.08.1914; з 1925 у сані архієпископа).

ВАСИЛІЙ (ЗНАМЕНСЬКИЙ Василь Васильович) [рос. Василий (Знаменский Василий Васильевич)] (26.12[07.01].1857 – р. с. невід.), випускник КДА (1878–82), церк. діяч і педагог. Обновленський єпископ: Липецький, вікарій Тамбовської єпархії (висвячений 03.11.1922), Таврійський і Сімферопольський (з 1924, з 18.07.1924 у сані архієпископа); архієпископ Липецький (з листопада 1924); Севастопольський, вікарій Таврійської митрополії (з червня 1925); Тамбовський (вересень 1928–12.10.1929).

ВАСИЛІЙ (ПРЕОБРАЖЕНСЬКИЙ Веніамін Сергійович) [рос. Василий (Преображенский Вениамин Сергеевич)] (07[19].01.1876–13.08.1945), священносповідник, випускник КДА (1896–1900), церк. діяч, педагог, духовний письменник. Єпископ РПЦ: Кінешемський, вікарій Костромської єпархії (висвячений 19.09.1921); Іваново-Вознесенський (04.03.1923); В'язниковський, вікарій Владимирської єпархії (з 1926); Івановський (з січня 1927; каф-ру не заступав).

ВАССІАН (ЧУДНОВСЬКИЙ Василь Іванович) [рос. Вассиан (Чудновский Василий Иванович)] (16[28]12.1805–03[15].01.1883), випускник КДА (1827–31), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Єкатеринбурзький, вікарій Пермської єпархії (висвячений 21.11.1866); Пермський і Верхотурський (з 09.09.1876).

ВЕНЕДИКТ (ПОЛЯКОВ Володимир Георгійович) [рос. Венедикт (Поляков Владимир Георгиевич)] (15[27].07.1884–06.12.1963), випускник КДА (1910–14), церк. діяч. Єпископ РПЦ: єпископ Кишинівський і Молдавський (висвячений 18.03.1947); Івановський і Кінешемський (з 03.07.1948; з 25.03.1953 у сані архієпископа); архієпископ Житомирський і Овруцький (23.07.1956–08.09.1958).

ВЕНІАМІН (БИКОВСЬКИЙ Володимир Петрович) [рос. Вениамин (Быковский Владимир Петрович)] (бл. 1820 – 01[13].02.1893), випускник КДА (1849–53), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Острогозький, вікарій Воронежської єпархії (висвячений 19.12.1871); Оренбурзький і Уральський (з 23.05.1879), Чернігівський і Ніжинський (з 05.04.1882 до кінця життя).

ВЕНІАМІН (ПАВЛОВ Василь Павлович) [рос. Вениамин (Павлов Василий Павлович)] (1821–29.10[09.11].1890), випускник КДА (1843–47), церк. діяч і педагог. Єпископ Балтський, вікарій Подільської єпархії РПЦ (12.10.1870–17.02.1879; висвячений 08.11.1870).

ВЕНІАМІН (ПЛАТОНОВ Василь Миколайович) [рос. Вениамин (Платонов Василий Николаевич)] (28.02[12.03].1819–13[26].06.1905), випускник КДА (1841–45), церк. діяч, педагог, історик, місіонер, публіцист. Єпископ РПЦ: Сумський, вікарій Харків. єпархії (висвячений 30.07.1872); Кінешемський, вікарій Костромської єпархії (з 09.04.1883 до кінця життя).

ВЕНІАМІН (СМИРНОВ Василь Михайлович) [рос. Вениамин (Смирнов Василий Михайлович)] (24.02[07.03].1832–07[19].05.1890), випускник КДА (1851–55), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Єкатеринбурзький, вікарій Пермської єпархії (висвячений 04.03.1879), Оренбурзький і Уральський (з 05.04.1882), Воронежський і Задонський (з 01.05.1886 до кінця життя).

ВІССАРІОН (ПУЮ Віктор) [румун. Visarion (Puiu Victor), рос. Виссарион (Пую Виктор)] (15[27].02.1879–10.08.1964), стипендіат КДА (1907–08), церк. діяч і педагог. Єпископ Румун. Правосл. Церкви: Арджеський (висвячений 25.03.1921); Хотинський (з 29.03.1923); митрополит Буковинський

(з 17.10.1935), Трансністрійський і Одеський (16.11.1942– грудень 1943). Першоієрарх Румун. правосл. єпархії у Зах. Європі (в юрисдикції РПЦЗ) (1949–01.04.1958).

ВІТАЛІЙ (ІОСИФОВ Василь Олександрович) [рос. Виталий (Иосифов Василий Александрович)] (1831–15[27].09.1892), випускник КДА (1861–65), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 20.02.1883), Тамбовський і Шацький (з 11.05.1885), Калузький і Боровський (з 03.06.1890).

ВІТАЛІЙ (МАКСИМЕНКО Василь Іванович) [рос. Виталий (Максименко Василий Иванович)] (08[20].08.1873–21.03.1960), студент КДА (1894–95), церк. та громадський діяч, педагог. Єпископ РПЦЗ: єпископ Детройтський (висвячений 06.05.1934), архієпископ Північноамериканський і Канадський (з 04.09.1934), Північноамериканський та Джерсісїтський (Джерсіський) (з 16.07.1936).

ВОЛОДИМИР (БОГОЯВЛЕНСЬКИЙ Василь Никифорович) [рос. Владимир (Богоявленский Василий Никифорович)] (01[13].01.1848–25.01[07.02].1918), священномученик, випускник КДА (1870–74), церк. та громадський діяч, педагог, публіцист. Єпископ РПЦ: Староруський, вікарій Новгородської єпархії (висвячений 13.06.1888), Самарський і Ставропольський (з 19.01.1891); архієпископ Карталінський і Кахетинський, Екзарх Грузії (з 18.10.1892), митрополит Московський і Коломенський (з 21.02.1898), Санкт-Петербурзький і Ладозький (з 23.11.12), Київський і Галицький (з 23.11.1915).

ВОЛОДИМИР (ГОРЬКОВСЬКИЙ Василь Петрович) [рос. Владимир (Горьковский Василий Петрович)] (02[14].08.1864–18.01.1938), випускник КДА (1885–89), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Богучарський, вікарій Воронежської єпархії (висвячений 05.09.1927); Керченський, вікарій Таврійської єпархії (з 06.03.1928); Акмолинський, вікарій Петропавловської єпархії (з 14.03.1929); В'яземський, вікарій Смоленської єпархії (1929); Каменецький, вікарій і очільник Донської єпархії (з 29.07.1932); Ржевський, вікарій Калінінської єпархії (з 21.03.1933); Кунгурський, вікарій Пермської єпархії (з 11.08.1933); Сарапульський, вікарій Кіровської єпархії (з 17.01.1935); Ульяновський і Мелекеський (з 22.10.1935).

ВОЛОДИМИР (ПЕТРОВ Іван Степанович) [рос. Владимир (Петров Иван Степанович)] (29.05[09.06].1828–02.[14].09.1897), випускник КДА (1849–53), церк. діяч, педагог, місіонер, видавець. Єпископ РПЦ: Бійський, вікарій Томської єпархії (висвячений 16.03.1880), Томський і Семипалатинський (з 06.08.1883), Ставропольський і Єкатеринодарський (з 08.04.1886), Нижегородський і Арзамаський (25.12.1889); архієпископ Казанський і Свіязький (з 07.05.1892 до кінця життя).

ВОЛОДИМИР (ШИМКОВИЧ Василь Якович) [рос. Владимир (Шимкович Василий Яковлевич)] (26.01[07.02].1841–06.01.1926), священносповідник, випускник КДА (1863–67), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Нарвський, вікарій С.-Петербур. єпархії (висвячений 09.05.1887); Сумський, вікарій Харків. єпархії (з 24.08.1890), Катеринославський і Таганрозький (з 05.12.1892), Єкатеринбурзький та Ірбітський (12.06.1896–02.06.1897), Острогоський, вікарій Воронежської єпархії (31.01.1900; з 08.08.1923 у сані архієпископа керував єпархією); митрополит Воронежський (із серпня 1925).

ВОЛОДИМИР (ЮДЕНИЧ Василь Дмитрович) [рос. Владимир (Юденич Василий Дмитриевич)] (08.[20].03.1886–04.06.1939), випускник КДА (1906–10), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Барнаульський, вікарій Томської єпархії (висвячений 27.03.1927); Сергацький, вікарій Горьковської єпархії (з 28.11.1933); Чебоксарський і Чуваський (з 22.11.1934).

В'ЯЧЕСЛАВ (ШКУРКО Василь Феофілович) [рос. Вячеслав (Шкурко Василий Феофилович)] (26.04[08.05].1886 –17.12.1937), слухач КПБА, церк. діяч. Єпископ РПЦ: Новоград-Волинський, очільник Волин. єпархії (висвячений 13.11.1932); Сумський, вікарій Харків. єпархії (з 05.11.1934); Яранський, вікарій Кіровської єпархії (з 16.04.1936).

ГАВРИЇЛ (ЧЕПУР[А] Григорій Маркелович) [рос. Гавриил (Чепур[а] Григорий Маркеллович)] (19[31].12.1874–14.03.1933), випускник (1892–96) КДА, церк. діяч і педагог, композитор, літургіст. Єпископ РПЦ: Ізмаїльський, вікарій Кишинівської єпархії (висвячений 17.01.1910); Аккерманський,

вікарій Кишинівської єпархії (22.11.1911); Челябінський і Троїцький (з 03.09.1918 номінально – за умов громадянської війни не зміг прибути на місце призначення). В еміграції (з 1920) – єпископ і член Архієрейського Синоду РПЦЗ із збереженням титулу Челябінського та Троїцького (з 13.05.1930 у сані архієпископа).

ГЕДЕОН (ПОКРОВСЬКИЙ Герасим Петрович) [рос. Гедеон (Покровский Герасим Петрович)] (1843–1922 *), випускник КДА (1881–84), церк. діяч, педагог, богослов, місіонер. Єпископ РПЦ: Люблінський, вікарій Холмсько-Варшавської єпархії (14.12.1891–22.12.1896, висвячений 12.01.1892); Прилуцький, вікарій Полтав. єпархії (з 06.11.1899); єпископ Владикавказький і Моздоцький (12.08.1904–16.09.1908). З 16.09.1908 на спочинку.

ГЕННАДІЙ (ЄНАЧАНУ Георгій) [румун. Ghenadie (Enăceanu Gheorghe), рос. Геннадий (Еначану Георгий)] (23.04[05.05].1836–04[16].08.1892), випускник КДА (1861–65), церк. і громадський діяч, педагог, історик Церкви. Єпископ Румун. Правосл. Церкви: Крайовський, вікарій Римніцької єпархії (висвячений 02.02.1885); Римніцький (з 10.12.1886 до кінця життя).

ГЕННАДІЙ (ЛЕВИЦЬКИЙ Іван Львович) [рос. Геннадий (Левицкий Иван Львович)] (25.05[06.06].1818–10[22].02.1893), випускник КДА (1841–45), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Сарепульський, вікарій В'ятської єпархії (висвячений 22.09.1868); Кінешемський, вікарій Костромської єпархії (з 24.06.1872); Сумський, вікарій Харків. єпархії (09.04.1883–22.11.1886). З 22.11.1886 на спочинку.

ГЕОРГІЙ (АЛАДОШВИЦІ/АЛАДОВ Давид Георгійович) [грузин. გომრგო (გაგონი გომრგოს ძე ალადაშვიცი); рос. Георгий (Аладошвили/Аладов Давид Георгиевич)] (08[20].12.1848 **–06.02.1925), випускник КДА (1879–83), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Гурійсько-Мінгрельський (висвячений 25.09.1905), Імеретинський (01.02.1908–1917). Єпископ Грузин. Правосл. Церкви: тимчасово керуючий Мцхетською єпархією (01.08.1918–13.02.1919); митрополит Чкондинський і Шемокмедський (липень 1920 – 20.09.1921).

ГЕОРГІЙ (ДЕЛІЄВ Спиридон Георгійович) [рос. Георгий (Делиев Спиридон Георгиевич)] (11[23].12.1878–08.12.1937), випускник КДА/КПБА (1916–20), церк. діяч. Єпископ Укр. екзархату РПЦ: Богуславський та Липовецький, вікарій Київ. єпархії (висвячений 08.01.1922); Таращанський, вікарій Київ. єпархії (1926); Дніпропетровський та Запорізький (з 1928; з 1930 у сані архієпископа).

ГЕОРГІЙ (ЯРОШЕВСЬКИЙ Григорій Антонович) [рос. Георгий (Ярошевский Григорий Антонович)] (18[30].11.1872–08.02.1923), випускник КДА (1893–97), церк. діяч і педагог, біблеїст-екзегет. Єпископ РПЦ: Каширський, вікарій Тульської єпархії (висвячений 01.07.1906); Прилуцький, вікарій Полтав. єпархії (з 01.02.1908); Ямбурзький, вікарій С.-Петербур. єпархії (19.11.1910); Калужський і Боровський (з 13.05.1913), Мінський і Туровський (з 06.07.1916; з 25.04.1918 у сані архієпископа). З 1919 – в еміграції. Патріарший Екзарх у Польщі (11.10.1921), митрополит Варшавський і Холмський (з 30.01.1922). Формально не належачи до єпископату Польс. Автокефальної Правосл. Церкви, фактично був її першим предстоятелем.

ГЕРМОГЕН (МАКСИМОВ Григорій Іванович) [рос. Гермоген (Максимов Григорий Иванович)] (10[22].01.1861–30.06.1945 ***), випускник КДА (1882–86), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Аксайський, вікарій Донської єпархії (09.04.1910–26.11.1919, висвячений 09.05.1910), архіпастир Усевеликого Війська Донського (з 22.04.1918); єпископ Катеринославський і Новомосковський (з 26.11.1919; через обставини воєнного часу в управління єпархією не вступив). У еміграції (з 1920) – єпископ і член Архієрейського Синоду РПЦЗ із збереженням титулу Катеринославського і Новомосковського; з 1929 в сані архієпископа. Митрополит Загребський (з 05.06.1942), предстоятель невизнаної Хорват. Правосл. Церкви (1942–45); в останні дні режиму А. Павелича інтронізований як її Патріарх (06.05.1945).

* За непідтвердженими документально даними.

** Згідно з документами з архіву КДА (див.: ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 3. – Спр. 1342).

*** За ін. даними – 03.07.1945.

ГРИГОРІЙ (МИТКЕВИЧ Микола Васильович) [рос. Григорий (Миткевич Николай Васильевич)] (14[26].05.1807–13[25].04.1881), випускник (1827–31), викладач (1831–33, 1836–37) та інспектор (1836–37) КДА, церк. діяч, педагог, проповідник. Єпископ Калузький і Боровський РПЦ (висвячений 09.12.1851); з 20.04.1869 у сані архієпископа.

ГРИГОРІЙ (ЯЦКОВСЬКИЙ Гавриїл Улянович) [рос. Григорий (Яцковский Гавриил Улянович)] (13[25].07.1866–26.04.1932), випускник КДА (1890–94), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Козловський, вікарій Тамбовської єпархії (висвячений 21.11.1908); Бакинський, вікарій Карталінсько-Кахетинської єпархії Грузин. екзархату (з 13.12.1912); єпископ Єлисаветпольський, вікарій Тифліської єпархії (з 13.11.1917; каф-ру утворено як спадкоємну Бакинській); Єкатеринбурзький та Ірбітський (з 17.11.1917, з 1922 у сані архієпископа). Очільник (22.12.1925–1928) створеного за підтримки ОДПУ «Временного Высшего Церковного Совета», що проголосив себе керівним органом РПЦ (т. зв. григоріанський розкол); «григоріанський» митрополит Свердловський і Уральський (15.11.1927).

ГУРІЙ (ГРОССУ Георгій Степанович) [румун. Grosu Gurie (Gheorghe), рос. Гурий (Гроссу Георгій Степанович)] (20.12.1876[01.01.1877]–14.11.1943), випускник КДА (1898–1902), церк. і політ. діяч. Єпископ Румун. Правосл. Церкви: Ботошанський, вікарій Молд. митрополії (висвячений 15.07.1918); архієпископ Кишинівський і Хотинський (з 25.12.1920); митрополит Бессарабський (21.04.1928–11.11.1936).

ДАЛМАТ (ДОЛГОПОЛОВ Дмитро Іванович) [рос. Далмат (Долгополов Дмитрий Иванович)] (18[30].10.1831–23.12.1883[04.01.1884]), випускник КДА (1855–59), церк. діяч і педагог. Єпископ Новомиргородський, вікарій Херсон. єпархії РПЦ (з 12.03.1883 до кінця життя; висвячений 10.04.1883).

ДАМАСКІН (ЦЕДРИК Дмитро Дмитрович) [рос. Дамаскин (Цедрик Дмитрий Дмитриевич)] (29.10[10.11].1878–15.09.1937), священномученик, студент КДА (1918–19), церк. діяч, місіонер. Єпископ Глухівський, вікарій Черніг. єпархії Укр. екзархату РПЦ (висвячений 18.11.1923).

ДАМІАН (ГОВОРОВ Дмитро Григорович) [рос. Дамиан (Говоров Дмитрий Григорьевич)] (08[20].02.1855–19.04.1936), випускник КДА (1907–11), церк. і освітянський діяч, педагог, історик Церкви, реліг. публіцист. Єпископ РПЦ: Єреванський, вікарій Грузин. єпархії (висвячений 24.04.1916); єпископ Петровський, вікарій Саратовської єпархії (з 07.07.1917); єпископ Царицинський, вікарій Саратовської єпархії (з вересня 1918). У еміграції (з 1920) – єпископ РПЦЗ із збереженням титулування «Царицинський»; з 13.05.1930 у сані архієпископа.

ДИМИТРІЙ (ВЕРБИЦЬКИЙ Максим Андрійович) [рос. Димитрий (Вербицкий Максим Андреевич)] (04[16].08.1869–01.02.1932), випускник КДА (1895–99), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Уманський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 31.10.1910); єпископ Білоцерківський і Сквирський (1921; з 1925 у сані архієпископа); архієпископ Київський (з 20.04.1930).

ДИМИТРІЙ (КОВАЛЬНИЦЬКИЙ Михайло Георгійович) [рос. Димитрий (Ковальницкий Михаил Георгиевич)] (26.10[07.11].1839–03[16].02.1913), випускник (1863–67), викладач (1867–1902), інспектор (1895–98) і ректор (1898–1902) КДА, церк. діяч і педагог, богослов, історик Церкви. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 28.06.1898); Тамбовський і Шацький (з 27.04.1902); архієпископ Казанський і Свіязький (з 08.02.1903), Херсонський і Одеський (з 26.03.1905 до кінця життя).

ДИМИТРІЙ (МУРЕТОВ Климент Іванович) [рос. Димитрий (Муретов Климент Иванович)] (11[23].02.1811–14[26].11.1883), випускник (1831–35), викладач (1835–51), інспектор (1838–41) і ректор (1841–51) КДА, церк. діяч, педагог, богослов, проповідник. Єпископ РПЦ: Тульський і Бельовський (висвячений 04.03.1851), Херсонський і Таврійський (з 11.06.1857; з 16.11.1859 титулувався як Херсонський і Одеський; з 03.04.1860 у сані архієпископа); архієпископ Ярославський і Ростовський (з 02.10.1874), Волинський і Житомирський (з 26.04.1876), вдруге Херсонський та Одеський (з 20.02.1882 до кінця життя).

ДОМЕНТІАН (ПОПОВИЧ Драгутин) [серб. Доментијан (Поповић Драгутин), рос. Доментиан (Попович Драгутин)] (24.10[05.11].1872–08[21].03.1913), випускник КДА (1895–99), церк. діяч і богослов. Єпископ Нишський Серб. Правосл. Церкви (висвячений 24.04.1911).

ДОМЕТИАН (ГОРОХОВ Дмитро Васильович) [рос. Дометиан (Горохов Дмитрий Васильович)] (26.05[07.06].1885–20.12.1937), випускник (1905–09), помічник інспектора (1911–17), помічник проректора (1918), секретар зі студентських справ (1919) КДА, богослов, церк. діяч. Єпископ Арзамаський, вікарій Нижегородської єпархії РПЦ (висвячений 01.08.1928). 03.10.1932 заборонений у священнослужінні на 3 роки.

ДОСИФЕЙ (ВАСИЧ Драгутин) [серб. Доситеј (Васић Драгутин), рос. Досифей (Васич Драгутин)] (06.[18].12.1877*–13.01.1945), священносповідник, випускник КДА (1900–04), церк. діяч, богослов. Єпископ Нишський Серб. Правосл. Церкви (висвячений 25.05.1913). Митрополит Загребський (з 03.04.1933); тимчасовий очільник Серб. Правосл. Церкви (23.07.1937–08.02.1938).

ЄВГЕНІЙ (ШЕРЕШИЛО/ШЕРЕШИЛОВ Микола Демидович) [рос. Евгений Шерешило/Шерешилов Николай Демидович] (13[25].04.1826–22.03[03.04].1897), випускник КДА (1849–53), церк. діяч, богослов, педагог, проповідник. Єпископ РПЦ: Брестський, вікарій Литов. єпархії (висвячений 09.08.1870); Ковенський, вікарій Литов. єпархії (з 10.02.1875); Мінський і Бобруйський (з 16.05.1877, з 06.04.1878 із титулом Мінського і Туровського), Астраханський та Єнотаївський (з 26.07.1880), Ставропольський і Єкатеринодарський (з 16.12.1889), Могильовський і Мстиславський (17.07.1893–10.08.1896).

ЄВСЕВІЙ (ІЛЬІНСЬКИЙ Олексій Олексійович) [рос. Евсевий (Ильинский Алексей Алексеевич)] (1809–12[24].03.1879), випускник КДА (1831–35), церк. діяч і педагог, проповідник, історик, перекладач. Єпископ РПЦ: Ковенський, вікарій Литов. єпархії (висвячений 01.01.1849); Подільський і Брацлавський (з 31.03.1851, з 10.01.1858 тимчасово керуючий Київ. єпархією); архієпископ Карталінський і Кахетинський, Екзарх Грузії (з 10.03.1858); архієпископ Тверський і Кашинський (з 08.12.1877 до кінця життя).

ЄВФІМІЙ (БЄЛІКОВ Петро Іванович) [рос. Евфимий (Беликов Петр Иванович)] (20.12.1813[01.01.1814]–17[29].10.1863), випускник КДА (1835–39), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Староруський, вікарій Новгородської єпархії (висвячений 02.12.1856); Саратовський і Царицинський (з 29.08.1860 до кінця життя).

ЄРЕМІЯ (СОЛОВІЙОВ Іродіон Іванович) [рос. Иеремия (Соловьев Иродион Иванович), у схимі – Йоан] (10[21].04.1799–06[18].12.1884), викладач (1830–35; 1839–41), інспектор (1830–35) і ректор (1839–41) КДА, церк. діяч і педагог, духовний письменник. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 06.04.1841); Кавказький і Чорноморський (з 02.01.1843), Полтавський і Переяславський (з 20.11.1849), Нижегородський і Арзамаський (02.11.1851–11.06.1857).

ЗАДВІРНЯК Максим Євменович [рос. Задвирняк Максим Евмениевич] (15[27].09.1892–04.06.1938), студент КДА (1916–19), церк. діяч. Єпископ Проскурівський УАПЦ (1923–30).

ІЄРОНІМ (ЕКЗЕМПЛЯРСЬКИЙ Ілля Тихонович) [рос. Иероним (Экземплярский Илья Тихонович)] (20.07[01.08].1836–02[15].11.1905), випускник КДА (1857–61), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 03.11.1885); Тамбовський і Шацький (з 03.06.1890); Литовський і Віленський (з 30.04.1894; з 06.05.1895 – у сані архієпископа); архієпископ Холмський і Варшавський (з 27.02.1898; з 16.06.1905 титулувався Варшавським і Привіслинським).

ІЄРОНІМ (ЙОВАНОВИЧ-БРИШИНАЦ Йоан) [серб. Јероним (Јовановић-Бришинац Јован), рос. Иероним (Йованович-Бришинац Иоанн)] (1825–10[22].06.1894), випускник КДА (1854–58), церк. і громадський діяч, педагог. Єпископ Серб. Правосл. Церкви: Шабацький (висвячений 02.10.1877), Нишський (з 28.05.1889).

ІЗРАЇЛЬ (ЛУКІН Яків Іванович) [рос. Израиль (Лукин Яков Иванович)] (23.10[04.11].1800–11[23].10.1864), випускник (1821–25), викладач і ректор (1858–59) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ Вінницький, вікарій Подільської єпархії РПЦ (05.12.1859–25.03.1861).

* Згідно з документами з архіву КДА (ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 3. – Спр. 2813. – Арк. 15).

ІЛАРІОН (АРАБАДЖИЄВ Григорій) [болг., рос. Иларион (Арабаджиев Григорий)] (08[20].02.1870–13.03.1939), випускник (1894–98) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ Болг. Правосл. Церкви: Величський, вікарій Сливенської митрополії (висвячений 25.11.1917), Сливенський (з 22.07.1922 до кінця життя, з 27.08.1922 у сані митрополита).

ІНОКЕНТІЙ (БОРИСОВ Іван Олексійович) [рос. Иннокентий (Борисов Иван Алексеевич)] (15[27].12.1800–26.05[07.06].1857), святий, випускник (1819–23), професор і ректор (1830–40) КДА, церк. діяч і педагог, богослов, історик Церкви, проповідник. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 21.11.1836); Вологодський та Устюзький (з 01.03.1841), Харківський і Охтирський (з 31.12.1841, з 15.04.1843 у сані архієпископа); архієпископ Херсонський і Таврійський (з 24.02.1848 до кінця життя).

ІНОКЕНТІЙ (ПАВЛОВИЧ Яків) [серб. Инокентије (Павловић Јаков), рос. Иннокентий (Павлович Яков)] (10[22].08.1840–19.05[01.06].1905), випускник КДА (1859–63), церк. та держ. діяч, педагог. Єпископ Нишський Серб. Правосл. Церкви (висвячений 02.08.1894). Предстоятель Серб. Правосл. Церкви із титулом архієпископа Белградського, митрополита Сербського (інтронізований 16.02.1898).

ІНОКЕНТІЙ (ПУСТИНСЬКИЙ Олександр Дмитрович) [рос. Иннокентий (Пустынский Александр Дмитриевич)] (23.09[05.10].1868–03.12.1937), випускник КДА (1889–93), церк. діяч, педагог, місіонер. Єпископ РПЦ: Алякинський, вікарій Північноамер. єпархії (висвячений 14.12.1903); єпископ Якутський і Вілюйський (з 01.05.1909), Туркестанський і Ташкентський (з 25.06.1912; з 25.04.1918 у сані архієпископа). Обновленський єпископ: Курський та Обоянський (1923); митрополит Київський і Галицький (21.04.1924–1929); Архангельський і Холмогорський (1932–33).

ІНОКЕНТІЙ (СОКАЛЬ Іван Іванович) [рос. Иннокентий (Сокаль Иван Иванович)] (07[19].01.1883–14.05.1965), випускник (1906–10) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ Смоленський і Дорогобузький РПЦ (24.04.1959–15.10.1964, висвячений 10.05.1959).

ІНОКЕНТІЙ (ЯСТРЕБОВ Ілля Іванович) [рос. Иннокентий (Ястребов Илья Иванович)] (16[28].07.1867–04.06.1928), ректор КДА (1910–14), церк. діяч, педагог, місіонер. Єпископ РПЦ: Канівський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 29.06.1906), Полоцький і Вітебський (11.07.1914–10.01.1915; 12.12.1917 – червень 1926, з 1920 у сані архієпископа); архієпископ Ставропольський (з червня 1926), Астраханський та Єнотаївський (1927).

ІРИНАРХ (СИНЄОКОВ-АНДРІЄВСЬКИЙ Іван Даміанович) [рос. Иринарх (Синеоков-Андриевский Иван Дамианович)] (13[25].09.1871–01.03.1933), випускник КДА (1893–97), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Березовський, вікарій Тобольської єпархії (висвячений 16.07.1917), тимчасово керуючий Тобольською єпархією (з липня 1918); Тюменський (з 22.01.1922); Велико-Устюзький та Усть-Вимський (з червня 1925), Ставропольський і Кубанський (з жовтня 1926); Якутський та Вілюйський (з липня 1928); архієпископ Пермський і Солікамський (з 1930 або 1931).

ІРИНЕЙ (ОРДА Харисим Михайлович) [рос. Иринея (Орда Харисим Михайлович)] (22.08[03.09].1837–10[23].04.1904), випускник КДА (1857–61), церк. діяч і педагог, богослов-біблієст, проповідник. Єпископ РПЦ: Уманський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 09.05.1888); Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (з 12.07.1890); Могильовський і Мстиславський (з 19.12.1892), Подільський і Брацлавський (з 17.07.1893), Катеринбурзький та Ірбітський (з 29.03.1900), Орловський і Севський (з 28.03.1902 до кінця життя).

ІОАКИМ (ЛЕВИТСЬКИЙ/ЛЕВИЦЬКИЙ Іван Акимович) [рос. Иоаким (Левитский/Левицкий Иван Акимович)] (30.03[11.04].1853–1921), священномученик, випускник КДА (1875–79), церк. діяч, історик, педагог, місіонер, проповідник. Єпископ РПЦ: Балтський, вікарій Подільської єпархії (висвячений 14.01.1896); Брестський, вікарій Литов. та Віленської єпархії (з 24.05.1897); Гродненський і Брестський (з 11.01.1900); Оренбурзький та Уральський (26.11.1903; з 07.11.1908 з титулом Оренбурзького і Тургайського); Нижегородський та Арзамаський (13.08.1910–10.04.1918; з 06.05.1916 у сані архієпископа).

ЙОАН (ЛЕВИЦЬКИЙ Йоаникій Олексійович) [рос. Иоанн (Левицкий Иоанникий Алексеевич)] (07[19].01.1857 – р. с. невід.), випускник КДА (1889–93), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Єйський, вікарій Ставропольської єпархії (висвячений 03.02.1908); Кубанський та Єкатеринодарський, вікарій Ставропольської єпархії (з 05.10.1916); Кубанський та Єкатеринодарський (18.06.1919 – грудень 1920, вересень 1921 – травень 1922; з кінця 1921 у сані архієпископа). Обновленський архієпископ Кубанський та Єкатеринодарський (травень 1922 – липень 1923).

ЙОАН (ПЕТИН Олексій Олексійович) [рос. Иоанн (Петин Алексей Алексеевич)] (09[21].03.1813–08[20].07.1889), випускник КДА (1835–39), церк. діяч і педагог. Єпископ Полтавський і Переяславський РПЦ (23.12.1862–14.11.1887, з 16.04.1878 у сані архієпископа).

ЙОАН (ПОММЕР Яніс (Іван) Андрійович) [латв. Jānis Pommers, рос. Иоанн (Поммер Янис (Иван) Андреевич)] (06[18].01.1876–12.10.1934), священномученик, випускник КДА (1900–04), церк. і держ. діяч, педагог. Єпископ РПЦ: Слуцький, вікарій Мінської єпархії (висвячений 11.03.1912); Таганрозький і Приазовський, вікарій Катериносл. єпархії (з 04.04.1913, з 05.10.1916 титулувався як Приазовський і Таганрозький); Старицький, вікарій Тверської та Кашинської єпархії (з 07.09.1917); Пензенський і Саранський (22.04.1918); архієпископ Ризький і Мітавський (з 28.04.1921 до кінця життя), предстоятель Латв. Правосл. Церкви.

ЙОАНИКІЙ (ГОРСЬКИЙ Іван Семенович) [рос. Иоанникий (Горский Иван Семенович)] (1810–01[13].03.1877), викладач та інспектор КДА (1841–46), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Староруський, вікарій Новгородської єпархії (висвячений 16.01.1855); Саратовський і Царицинський (з 16.04.1856); архієпископ Варшавський (з 17.07.1860; з 07.05.1875 титулувався Холмським і Варшавським), Херсонський та Одеський (з 16.11.1875 до кінця життя).

ЙОАНИКІЙ (ЄФРЕМОВ Іван Олександрович) [рос. Иоанникий (Ефремов Иван Александрович)] (17[29].07.1863–10[23].01.1914), випускник КДА (1887–91), церк. діяч і педагог. Єпископ Белгородський, вікарій Курської єпархії РПЦ (25.02.1905–15.11.1913, висвячений 03.07.1905).

ЙОАНИКІЙ (МОСКВІН Іван Андрійович) [рос. Иоанникий (Москвин Иван Андреевич)], (1817–25.10.1869), випускник КДА (1835–39), церк. діяч і педагог. Єпископ Козловський, вікарій Тамбовської єпархії РПЦ (з 10.12.1868 до кінця життя; висвячений 09.05.1869).

ЙОАНИКІЙ (РУДНЄВ Іван Максимович) [рос. Иоанникий (Руднев Иван Максимович)] (20.02[04.03].1826–07[20].06.1900), святий, випускник (1845–49), викладач (1849–58), інспектор (1856–58) і ректор (1859–60) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Выборзький, вікарій С.-Петербур. єпархії (висвячений 12.06.1861); Саратовський і Царицинський (з 13.01.1864), Нижегородський і Арзамаський (з 13.06.1873, з 27.03.1877 у сані архієпископа); архієпископ Карталінський і Кахетинський, Екзарх Грузії (з 08.12.1877); митрополит Московський і Коломенський (з 27.06.1882), Київський і Галицький (з 17.11.1891 до кінця життя).

ЙОАНИКІЙ (СОКОЛОВСЬКИЙ Феодосій Семенович) [рос. Иоанникий (Соколовский Феодосий Семенович)] (23.02[07.03].1890 *–02.04.1938 **), випускник КДА (1912–16), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Бахмутський, вікарій Катериносл. єпархії (висвячений 03.11.1921); тимчасовий очільник Харків. єпархії у сані архієпископа (лютий – вересень 1924); архієпископ Омський (вересень 1924; не погодившись із призначенням, каф-ри не заступив). З 1925 – один з очільників «Соборно-Єпископської Церкви» у сані архієпископа Катеринославського і Донецького, тимчасового очільника Харків. єпархії. У 1927–33 – у складі григоріанського єпископату (митрополит Ульяновський).

ЙОАСАФ (РОМАНОВ Микола Іванович) [рос. Иоасаф (Романов Николай Иванович)] (03[15].1857–16.02[01.03].1911), випускник КДА (1879–83), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Риль-

* Згідно з новознайденими архівними відомостями (див.: ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 10203. – Арк. 3). За ін. даними – 24.03[05.04].1889.

** За ін. даними – 15.01.1938.

ський, вікарій Курської єпархії (висвячений 26.03.1906); Новгород-Сіверський, вікарій Черніг. єпархії (з 22.09.1910 до кінця життя).

ЙОНАФАН (РУДНЄВ Іван Наумович) [рос. Ионафан (Руднев Иван Наумович)] (18[30].04.1816–18.10[31.10].1906), випускник КДА (1839–43), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Кінешемський, вікарій Костромської єпархії (висвячений 04.09.1866); Олонецький і Петрозаводський (з 29.08.1869), Ярославський і Ростовський (28.02.1877–26.11.1903; з 15.05.1883 у сані архієпископа).

ЙОСИФ (ОРЕХОВ Йосип Степанович) [рос. Иосиф (Орехов Иосиф Степанович)] (02[14].04.1871–14.01.1961), випускник КДА (1889–93), церк. діяч і педагог. Єпископ Воронежський і Острогозький РПЦ (висвячений 09.09.1945), з 22.02.1950 у сані архієпископа. З 1954 титулувався архієпископом Воронежським і Липецьким; з 25.02.1959 у сані митрополита.

ЙОСИФ (СОКОЛОВ Никодим Андрійович) [рос. Иосиф (Соколов Никодим Андреевич)] (24.10[05.11].1835–26.03[09.04].1902), випускник КДА (1859–63), церк. діяч, педагог, богослов, публіцист. Єпископ РПЦ: Брестський, вікарій Литов. єпархії (висвячений 15.12.1891); Острогозький, вікарій Воронежської єпархії (з 24.05.1897); Михайловський, вікарій Рязанської єпархії (з 31.01.1900 до кінця життя).

ЙОСИФ (ЦВІЙОВИЧ/ЦВІОВИЧ Йосиф) [серб. Јосиф Цвијовић, рос. Цвийович Иосиф] (28.08[09.09].1878–03.07.1957), випускник КДА (1908–12), церк. діяч, богослов. Єпископ Бітольський Серб. Правосл. Церкви (висвячений 19.12.1920). Митрополит Скопський (з 01.01.1932). Адміністратор Черногорсько-Приморської митрополії (квітень 1945–20.11.1946) та Жичької єпархії (1951–52).

ЙОСИФ (ЧЕПИГОВСЬКИЙ Іван Іванович) [рос. Иосиф (Чепиговский Иван Иванович)] (14[26].11.1821–25.07[06.08].1890), випускник КДА (1843–47), церк. діяч і педагог. Єпископ Владикавказький, вікарій Карталінської і Кахетинської єпархії Грузин. екзархату РПЦ (висвячений 30.11.1875). З 30.08.1885 очолював новостворену Владикавказьку єпархію.

ЙОСИФ (ЯЦКОВСЬКИЙ Климент Якович) [рос. Иосиф (Яцковский Климент Яковлевич)] (18[30].05.1896 – р. с. невід.), студент КДА (1917–19) та КПБА (1921–22), церк. діяч. Обновленський єпископ Черкаський, вікарій Київ. єпархії (з 1923), Херсонський (з 1927), Новгородський і Староруський (з 1932), Уральський (з 1933).

КАЛИСТРАТ (ЦИНЦАДЗЕ Калістрат Михайлович) [грузин. კალისტრატე (კალისტრატე მიხეილის ძე ცინცაძე), рос. Калистрат (Цинцадзе Каллистрат Михайлович)] (12[24].04.1866–03.02.1952), святи-тель, випускник КДА (1888–92), церк., громадський, освітянський діяч. Єпископ і митрополит Ніноцминдський Грузин. Правосл. Церкви (висвячений 31.10.1925), митрополит Мангліський (з 20.06.1927). Католикос-Патріарх усієї Грузії (з 21.06.1932), предстоятель Грузин. Правосл. Церкви.

КИРИЛ (КВАШЕНКО Кирило Федорович) [рос. Кирилл (Квашенко Кирилл Федорович)] (18[30].01.1879–19.10.1937), студент КДА (1916–19), церк. діяч. Обновленський єпископ Зинов'євський (з 1927, після перейменування у 1934 каф-ри – Кировський), архієпископ Одеський (з 1935).

КИРИЛ (КУНИЦЬКИЙ Діонісій Олексійович) [рос. Кирилл (Куницкий Дионисий Алексеевич)] (1781–16[28].04.1836), ректор КДА (1827–28), церк. діяч і педагог. Єпископ Чигиринський, вікарій Київ. єпархії РПЦ (13.05.1828–05.01.1835).

КИРИОН (САДЗАГЛІШВІЛІ Георгій Ієронімович) [грузин. კირიონ (გომრგი იერონიმეს ძე სადგაღლიშვილი), рос. Кирион (Садзаглишвили Георгий Иеронимович)] (10[22].12.1854 *–27.06.1918), священномученик, випускник КДА (1876–80), церк. діяч, педагог, історик, археолог, духовний письменник. Єпископ РПЦ: Алавердський, вікарій Грузин. єпархії (висвячений 29.08.1898); Горійський, вікарій Грузин. єпархії (з 12.08.1900); Балтський, вікарій Подільської єпархії (з 10.03.1902); Новомиргородський, вікарій Херсон. та Одес. єпархії (з 03.05.1903); Орловський і Севський (з 23.04.1904), Сухумський (з 03.02.1906); Ковенський, вікарій Литов. єпархії (25.01.1907–15.02.1908); Полоцький і

* За ін. даними – 1853 або 1855.

Вітебський (10.01.1915–01.08.1917). Предстоятель Грузин. Правосл. Церкви: Католикос-Патріарх усієї Грузії (обраний 17.09.1917, інтронізований 01.10.1917).

КЛИМЕНТ (ДРУМЕВ Васил Николов) [болг., рос. Климент (Друмев Васил Николов)] (1841–10[23].07.1901), випускник КДА (1865–69), церк., громадський та політ. діяч, письменник. Єпископ Браницький, вікарій Доростольсько-Червенської митрополії Болг. Правосл. Церкви (висвячений 21.04.1874). Митрополит Тирновський (з 27.05.1884 до кінця життя).

КЛИМЕНТ (ШИВАЧЕВ Григорій Іванов) [болг., рос. Климент (Шивачев Григорій Іванов)] (06[18].12.1873*–03.05.1830), випускник КДА (1894–98), церк. діяч і педагог. Єпископ Браницький, очільник Ловецької єпархії Болг. екзархату (висвячений 08.03.1909). Митрополит Врачанський (з 19.01.1914). З 28.03.1928 до кінця життя – намісник-головуючий Св. Синоду Болг. Правосл. Церкви (найвища посада в тогочасній Болг. Правосл. Церкві).

ЛАВРЕНТІЙ (НЕКРАСОВ Михайло Іванович) [рос. Лаврентий (Некрасов Михаил Иванович)] (01[13].11.1836–26.03[08.04].1908), випускник КДА (1857–61), церк. і громадський діяч, педагог, проповідник. Єпископ РПЦ (висвячений 22.03.1898): Курський і Белоградський (з 07.03.1898), Тульський і Бельовський (17.06.1904–15.02.1908).

ЛЕОНІД (ОКРОПИРИДЗЕ Лонгін Соломонович) [грузин. ლეონიძე (ლონგიონოზ სოლომონის ძე ოქროპირიძე), рос. Леонид (Окропиридзе Лонгин Соломонович)] (15[27].02.1861–11.07.1921), випускник КДА (1884–88), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Горійський, вікарій Грузин. єпархії (висвячений 19.04.1898); Імеретинський (12.08.1900), Гурійсько-Мінгрельський (з 01.02.1908). Митрополит Тифліський Грузин. Правосл. Церкви (з серпня 1917). Католикос-Патріарх усієї Грузії (обраний 28.11.1918, інтронізований 23.02.1919).

ЛЕОНТІЙ (ЛЕБЕДИНСЬКИЙ Іван Олексійович) [рос. Леонтий (Лебединский Иван Алексеевич)] (22.01[03.02].1822–01[13].08.1893), інспектор і професор КДА (1852–56), церк. діяч, педагог. мемуарист. Єпископ РПЦ: Ревельський, вікарій С.-Петербур. митрополії (висвячений 13.03.1860); Подільський і Брацлавський (20.12.1863; з 08.04.1873 у сані архієпископа); архієпископ Херсонський і Одеський (з 25.10.1873), Холмський і Варшавський (з 16.11.1875), митрополит Московський і Коломенський (з 17.11.1891 до кінця життя).

ЛЕОНТІЙ (МАТУСЕВИЧ Леонід Прокопович) [рос. Леонтий (Матусевич Леонид Прокофьевич)] (16[28].04.1884–1942), випускник КДА (1905–09), церк. діяч. Єпископ Коростенський, вікарій Волин. єпархії Укр. екзархату РПЦ (висвячений 16.09.1922).

ЛЕОНТІЙ (ТУРКЕВИЧ Леонід Ієронімович) [рос. Леонтий (Туркевич Леонид Иеронимович)] (08[20].08.1876–14.05.1965), випускник КДА (1896–1900), церк. діяч і педагог, місіонер, журналіст, письменник. Єпископ Чиказький Правосл. Церкви в Америці (висвячений 10.07.1933); з листопада 1945 у сані архієпископа. Першоієрарх Північноамер. митрополії (з 06.12.1950) із титулом архієпископа Нью-Йоркського, митрополита всієї Америки і Канади.

ЛИПКІВСЬКИЙ Василь Костянтинівич [рос. Липковский Василий Константинович] (07[19].03.1864–27.11.1937), випускник КДА (1885–89), церк. діяч, педагог, проповідник, письменник. Перший єпископ і предстоятель УАПЦ із титулом митрополита Київського і всієї України (21.10.1921–20.10.1927).

МАКАРІЙ (БУЛГАКОВ Михайло Петрович) [рос. Макарий (Булгаков Михаил Петрович)] (19.09[01.10].1816–09[21].06.1882), випускник (1837–41) і викладач (1841–42) КДА, церк. діяч, історик, богослов, археограф, каноніст, педагог, проповідник. Єпископ РПЦ: Вінницький, вікарій Подільської єпархії (висвячений 28.01.1851); Тамбовський і Шацький (з 01.05.1857), Харківський та Охтирський (з 18.04.1859, з 08.04.1862 у сані архієпископа); архієпископ Литовський і Віленський (з 10.12.1868); митрополит Московський і Коломенський (з 08.04.1879 до кінця життя).

* За ін. даними – 08[20].12.1873.

МАКАРІЙ (ГНЕВУШЕВ Михайло Васильович) [рос. Макарий (Гневушев Михаил Васильевич)] (06[18].09.1858 – вересень 1918), священномученик, єпископ РПЦ, випускник КДА (1878–82), церк., громадський і політ. діяч, педагог, проповідник. Єпископ РПЦ: Балахнинський, вікарій Нижегородської єпархії (висвячений 10.08.1914); Орловський і Севський (з 28.01.1917); В'яземський, вікарій Смоленської єпархії (з 12.08.1918).

МАКАРІЙ (КРАМАРЕНКО Макарій Гаврилович) [рос. Макарий (Крамаренко Макарий Гаврилович)] (19[31].01.1870–08.12.1937), випускник КДА (1909–13), церк. діяч, педагог, реліг. публіцист. Єпископ Вінницький і Могилівський «Соборно-Єпископської Церкви» (висвячений 08.06.1925).

МАКАРІЙ (ОКСІЮК Михайло Федорович) [рос. Макарий (Оксиюк Михаил Федорович; польс. Makary (Michał Oksijuk)] (17[29].09.1884–02.03.1961), випускник (1907–11) і викладач (1912–19) КДА та КПБА (1920–24), церк. діяч, богослов. Єпископ Львівський і Тернопільський РПЦ (висвячений 22.04.1945; з 21.04.1946 у сані архієпископа). Митрополит Варшавський і всієї Польщі, предстоятель Польс. Автокефальної Правосл. Церкви (07.07.1951–09.12.1959).

МАКАРІЙ (ТРОЇЦЬКИЙ Макарій Трифонович) [рос. Макарий (Троицкий Макарий Трифонович)] (19[31].10.1828–03[16].07.1906), випускник КДА (1851–55), церк. діяч і педагог, місіонер, письменник. Єпископ РПЦ: Острогозький, вікарій Воронежської єпархії (висвячений 08.07.1882); Калузький і Боровський (22.10.1895–10.07.1901).

МАЛЮШКЕВИЧ Костянтин Сергійович [рос. Малюшкевич Константин Сергеевич] (02[14].02.1890–22.09.1937), випускник КДА (1912–16), церк. діяч і педагог. Єпископ УАПЦ (висвячений 11.02.1922): Уманський (1922–23, 1925–27), Катеринославський (1924–25); архієпископ Київський (1927–30). У грудні 1930 долучився до УПЦ, очолюваної «митрополитом Харківським і всієї України» Іваном Павловським; обраний його заступником. У 1933 зрікся сану.

МЕЛЕНТІЙ (ВУЇЧ Любомир) [серб. Мелентије (Љубомир Вујић), рос. Мелентий (Вуич Любомир)] (27.07[08.08].1857–07.11.1921), випускник КДА (1884–88), церк. діяч і богослов. Єпископ Тимоцький Серб. Правосл. Церкви (30.10.1891–15.06.1913; висвячений 10.11.1891).

МЕЛЕТІЙ (ЛЕОНТОВИЧ Михайло Іванович) [рос. Мелетий (Леонтович Михаил Иванович)] (06[18].11.1784–29.02.1840), святий, інспектор (1819–20), професор і ректор (1824–28) КДА, церк. діяч, богослов, проповідник. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 21.11.1826); Пермський та Єкатеринбурзький (з 21.04.1828); архієпископ Іркутський і Нерчинський (з 18.07.1831), Слободсько-Український і Харківський (з 22.06.1835), Харківський та Охтирський (після перейменування каф-ри 13.02.1836).

МЕЛХІСЕДЕК (ШТЕФАНЕСКУ/СТЕФАНЕСКУ Михайло) [румун. Melchisedec (Ștefănescu Mihail), рос. Мелхиседек (Штефанеску/Стефанеску Михаил)] (15[27].02.1823–16[28].05.1892), випускник КДА (1847–51), церк. і політ. діяч, педагог, історик, краєзнавець, перекладач. Єпископ Румун. Правосл. Церкви (висвячений 31.12.1862): Трипольський, вікарій Молд. митрополії (з грудня 1862); Хушський (з 1863); Нижньодунайський (з 10.05.1865), Романський (з 22.02.1879 до кінця життя).

МЕФОДІЙ (АБРАМКІН Павло Петрович) [рос. Мефодий (Абрамкин Павел Петрович)] (01. [13].11.1883–14.02.1938), випускник КДА (1907–11), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Раненбурзький, вікарій Тамбовської єпархії (висвячений 09.08.1924); Бугурусланський, вікарій Оренбурзької єпархії (з 19.02.1931); Бутурлінівський, вікарій Воронежської єпархії (з 10.05.1931); П'ятигорський (з 08.03.1933; з 17.03.1936 у сані архієпископа і з титулуванням П'ятигорського та Будьонівського).

МИКОЛАЙ (БРАЇЛОВСЬКИЙ Микола Олександрович) [рос. Николай (Браиловский Николай Александрович)] (15[27].03.1851–12.02.1925), випускник КДА (1871–75), церк. діяч і педагог. Єпископ Черкаський, вікарій Київ. єпархії Укр. екзархату РПЦ (1921–23; висвячений 09.10.1921).

МИКОЛАЙ (ДОБРОХОТОВ Никанор Васильович) [рос. Николай (Доброхотов Никанор Васильевич)], у схимі Філарет [рос. Филарет] (04[16].08.1800–21.10[02.11].1864), випускник КДА (1823–27),

церк. діяч і педагог. Єпископ Тамбовський і Шацький РПЦ (12.04.1841–07.04.1857; висвячений 14.04.1841).

МИКОЛАЙ (ЧУДНОВЦЕВ Миколай Олександрович) [рос. Николай (Чудновцев Николай Александрович)] (29.05[10.06].1873–11.08.1937), випускник КДА (1903–07), церк. діяч і педагог. Обновленський єпископ Армавірський (висвячений 13.07.1924), архієпископ Донський (з 1927), П'ятигорський (1929–30), В'ятський (з 03.06.1931), Горьковський (з 1934), Тамбовський (з 1935), Ішимський (05.08.1936–26.02.1937).

МИТРОФАН (ВИЦИНСЬКИЙ Марк Олексійович) [рос. Митрофан (Вицинский Марк Алексеевич)] (24.04[06.05].1807–19.11[01.12].1887), випускник КДА (1835–39), церк. діяч, педагог, благодійник. Єпископ РПЦ: Єкатеринбурзький, вікарій Пермської єпархії (висвячений 28.05.1862); Оренбурзький та Уральський (з 09.11.1866, з 01.04.1879 у сані архієпископа); архієпископ Донський і Новочеркаський (з 23.05.1879 до кінця життя).

МИТРОФАН (КРАСНОПОЛЬСЬКИЙ Дмитро Іванович) [рос. Митрофан (Краснопольский Дмитрий Иванович)] (22.10[03.11].1869–06.07.1919), священномученик, випускник КДА (1893–97), церк., громадський і політ. діяч, педагог, проповідник. Єпископ РПЦ: Гомельський, вікарій Могильовської єпархії (висвячений 11.02.1907); Мінський і Туровський (з 03.11.1912), Астраханський і Єнотаївський (з 01.07.1916). З 02.09.1917 до кінця життя титулувався Астраханським і Царевським; з 25.04.1918 у сані архієпископа.

МИТРОФАН (НЕВСЬКИЙ Матвій Васильович) [рос. Митрофан (Невский Матвей Васильевич)] (04[16].08.1835–23.05[04.06].1899), випускник КДА (1857–61), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Ладозький, вікарій С.-Петербур. єпархії (висвячений 14.02.1888); Пензенський і Саранський (з 12.07.1890), Астраханський та Єнотаївський (з 13.11.1893), Орловський і Севський (з 10.08.1896), Смоленський і Дорогобузький (з 02.01.1899 до кінця життя).

МИТРОФАН (ПОЛІКАРПОВ Микола Іванович) [рос. Митрофан (Поликарпов Николай Иванович)] (01[13].04.1871–16.12.1934), випускник КДА (1915–19), церк. діяч і педагог, історик Церкви, краєзнавець. Єпископ РПЦ: Бутурлинівський, вікарій Воронежської єпархії (висвячений 07.01.1924); Воткинський, вікарій Сарapulьської єпархії (з 25.06.1928 номінально, посаду не обіймав); Бакинський і Прикаспійський (з 1931).

МИХАЇЛ (ЄРМАКОВ Василь Федорович) [рос. Михаил (Ермаков Василий Федорович)] (31.07.[12.08].1862–30.03.1929), випускник КДА (1883–87), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Новгород-Сіверський, вікарій Черніг. єпархії (висвячений 31.01.1899); єпископ Ковенський, вікарій Литов. єпархії (з 20.10.1899); єпископ Омський і Семипалатинський (з 06.09.1903), Гродненський і Брестський (з 09.12.1905, з 06.05.1912 у сані архієпископа). Патріарший Екзарх України в сані митрополита (з 23.07.1921). Митрополит Київський із збереженням повноважень Екзарха (з 23.11.1927 до кінця життя).

МИХАЇЛ (ЙОВАНОВИЧ Милой) [серб. Михаило (Јовановић Милоје); рос. Михаил (Йованович Милой)] (19[31].08.1826–05[17].02.1898), випускник КДА (1849–53), церк. і громадський діяч, педагог, проповідник, духовний письменник. Єпископ Шабацький Серб. Правосл. Церкви (висвячений 14.10.1854); архієпископ Белградський та митрополит Сербський (09.08.1859–18.10.1881, з 18.05.1889 до кінця життя). Предстоятель Серб. Правосл. Церкви (20.10.1879–18.10.1881, з 18.05.1889 до кінця життя).

МИХАЇЛ (КОНСТАНТИНІДІС Фукидідіс) [грец. Μιχαήλ (Θουκυδίδης Κωνσταντινίδης), англ. Michael (Thucydides Konstantinides), рос. Михаил (Константинидис Фукидидис)] (27.05.1892–13.07.1958), студент КДА (1918–19) *, церк. діяч і богослов. Митрополит Коринфський Елладської Правосл. Церкви (1939–49; висвячений 10.09.1939). Предстоятель Грец. Правосл. Архієпископії Америки в юрисдикції Константиноп. Патріархату із титулом архієпископа Американського, Екзарха Атлантичного і Тихого океанів (з 11.10.1949 до кінця життя).

* У 1918 переведений на 3-й курс із СПбДА.

МИХАЇЛ (ЛУЗІН Матвій Іванович) [рос. Михаил (Лузин Матвей Иванович)] (1830–20.03[01.04].1887), ректор і професор КДА (1877–83), церк. діяч і педагог, богослов. Єпископ РПЦ: Уманський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 22.01.1878); Курський і Белогородський (з 19.03.1883 до кінця життя).

МИХАЇЛ (СВИДЕРСЬКИЙ Михайло Тадейович) [рос. Михаил (Свидерский Михаил Фаддеевич)] (28.03[09.04].1883–28.09.1937), випускник КДА (1909–13), церк. діяч і педагог. Обновленський єпископ: Велизький і Височанський, вікарій Вітебської єпархії (висвячений 08.07.1923); Велизький, Ненельський і Височанський (з 1924; з 1926 у сані архієпископа); архієпископ Великолуцький і Невельський (1929–34); митрополит Смоленський (з 1935).

МИХАЇЛ (ЧАВДАРОВ Димитр Тодоров) [болг. Михаил (Чавдаров Димитър Тодоров), рос. Михаил (Чавдаров Димитр Тодоров)] (06[18].04.1884–08.09.1961), випускник КДА (1906–10), церк. і громадський діяч, педагог. Єпископ Болг. Правосл. Церкви: єпископ Величський, вікарій Софійської єпархії (висвячений 28.04.1924); вікарій Варненсько-Преславської єпархії (з 01.09.1926); митрополит Доростольський і Червенський (з 10.04.1927). Намісник-головуючий у Св. Синоді Болг. Правосл. Церкви та тимчасово керуючий Софійською митрополією (08.09.1948–09.01.1949).

МОДЕСТ (СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ Даниїл Костянтинівич) [рос. Модест (Стрельбицкий Даниил Константинович)] (17[29].12.1823–13[26].04.1902), випускник КДА (1849–53), церк. діяч, педагог, історик Церкви. Єпископ РПЦ: Єкатеринбурзький, вікарій Пермської єпархії (висвячений 10.04.1877); єпископ Люблінський, вікарій Холмсько-Варшавської єпархії (з 09.12.1878); єпископ Нижегородський і Арзамаський (з 07.06.1885), Волинський і Житомирський (з 25.11.1889 до кінця життя; з 15.05.1892 у сані архієпископа).

МОЙСЕЙ (АНТИПОВ-БОГДАНОВ-ПЛАТОНОВ Матвій Михайлович) [рос. Моисей (Антипов-Богданов-Платонов Матвей Михайлович)] (1783–13[25].07.1834), ректор і професор КДА (1819–23), церк. діяч і педагог, богослов. Єпископ РПЦ: Староруський, вікарій Новгородської єпархії (висвячений 02.03.1824); Вологодський і Устюзький (з 28.11.1827), Саратовський і Царицинський (з 29.11.1828); архієпископ Карталінський і Кахетинський, Екзарх Грузії (12.03.1832).

МОЙСЕЙ (ВЕРЕСИЧ Максим) [серб. Мојсије (Вересић Максим), рос. Моисей (Вересич Максим)] (бл. 1835 – 04[16].10.1896), випускник КДА (1859–63), церк. і держ. діяч, педагог. Єпископ Шабацький (14.09.1868–19.10.1874) і Неготинський (10.06.1880–06.04.1883) Серб. Правосл. Церкви. Адміністратор (місцєблюститєль) серб. митрополічного престолу (19.10.1881–27.03.1883).

НАЗАРІЙ (КИРИЛОВ Микола Якович) [рос. Назарий (Кириллов Николай Яковлевич)] (04[16].12.1850–02.07.1928), випускник КДА (1876–80), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Кирилівський, вікарій Новгородської єпархії (висвячений 24.10.1893); Гдовський, вікарій С.-Петербур. єпархії (з 13.11.1893); Олонєцький і Петрозаводський (з 21.10.1897), Нижегородський і Арзамаський (з 20.01.1901; з 06.05.1909 в сані архієпископа); архієпископ Полтавський і Переяславський (з 13.08.1910), Херсонський і Одеський (08.03.1913–30.09.1917), Курський і Обоянський (1920–23, 1925–28, з 1921 у сані митрополита).

НАЗАРІЙ (ЛЕЖАВА Нестор Андрійович) [грузин. ნაზარი (ნესტორ ანდროას ძე ლეჟავა), рос. Назарий (Лежава Нестор Андреевич)] (04[16].01.1869–27.08.1924), священномученик, випускник КДА (1901–05), церк. діяч і педагог. Митрополит Кутаїський Грузин. Правосл. Церкви (висвячений 17.11.1918).

НАФАНАЇЛ (САВЧЕНКО(В) Микола Іванович) [рос. Нафанаил (Савченко(в) Николай Иванович)] (18.02[02.03].1802–04[16].03.1875), випускник (1821–25) і викладач (1825–27) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Ревельський, вікарій С.-Петербур. єпархії (висвячений 26.08.1845); Староруський, вікарій Новгородської єпархії (з 25.02.1850), єпископ Полтавський і Переяславський (з 15.12.1850), Архангельський і Холмогорський (13.09.1860), Чернігівський і Ніжинський (з 18.08.1871 до кінця життя; з 31.03.1874 у сані архієпископа).

НАФАНАІЛ (СОБОРОВ Микола Іванович) [рос. Нафанаил (Соборов Николай Иванович)] (09[21].05.1826–29.04[12.05].1907), випускник КДА (1847–51), церк. діяч, педагог, місіонер, богослов. Єпископ РПЦ: Новомиргородський, вікарій Херсон. єпархії (висвячений 15.08.1872); Архангельський і Холмогорський (23.05.1879–06.03.1882; 16.02.1885–03.06.1890), Псковський і Порховський (06.03.1882 –16.02.1885).

НАФАНАІЛ ОХРИДСЬКИЙ (БОЙКІКЕВ * Нешо (Недялко) Стоянов (Станков)) [болг. Натанал Охридски (Бойкикев Нешо (Недялко) Стоянов (Станков)), рос. Нафанаил Охридский (Бойкикев Нешо (Недялко) Стоянов (Станков))] (26.10[07.11].1818 **– 18.09[01.10].1906), випускник (1847–51) КДА, церк. і громадський діяч, письменник, перекладач. Митрополит Болг. екзархату: Охридсько-Преспанський (висвячений 24.09.1872), Ловецький (з 04.12.1879), Пловдивський (з 24.03.1891).

НЕКТАРІЙ (НАДЕЖДІН Микола Самійлович) [рос. Нектарий (Надеждин Николай Самуилович)] (30.11[12.12].1819–07[19].09.1874), випускник КДА (1839–43), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Виборзький, вікарій С.-Петербур. єпархії (висвячений 13.09.1859); Нижегородський і Арзамаський (з 29.09.1860); архієпископ Харківський і Охтирський (з 21.01.1869 до кінця життя).

НЕКТАРІЙ (ТРЕЗВИНСЬКИЙ Нестор Костянтинович) [рос. Нектарий (Трезвинский Нестор Константинович)] (20.01[01.02].1889–09.09.1937), випускник КДА (1911–15), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Велеський, вікарій Полоцько-Вітебської єпархії (висвячений 16.06.1924); єпископ Яранський, вікарій В'ятської єпархії (з грудня 1924).

НЕСТОР (ПОПОВИЧ Микола) [серб. Нестор (Поповић Николај), рос. Нестор (Попович Николай)] (17.02[01.03].1833–19[31].03.1884), випускник КДА (1859–63), церк. діяч і педагог. Єпископ Нишський, тимчасовий адміністратор Неготинської єпархії Серб. Правосл. Церкви (висвячений 03.04.1883).

НИКАНДР (ВІКТОРОВ Леонід Миколайович) [рос. Никандр (Викторов Леонид Николаевич)] (06[18].04.1891–16.08.1961), випускник КДА (1911–15), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Цицикарський, вікарій Харбінської єпархії (висвячений 22.09.1946), тимчасово керуючий Східноазійським екзархатом (14.06.1948–22.10.1950); Харбінський і Манчжурський, заступник Патріаршого Екзарха Східноазійського екзархату (з 17.11.1950); єпископ Архангельський і Холмогорський (з 08.03.1956; з 25.02.1957 у сані архієпископа); архієпископ Ростовський і Новочеркаський (з 16.03.1961).

НИКАНДР (ПОКРОВСЬКИЙ Микола Іванович) [рос. Никандр (Покровский Николай Иванович)] (17[29].05.1816–27.06[09.07].1893), випускник КДА (1835–39), церк. діяч і педагог. Єпископ Тульський і Бельовський РПЦ (з 22.09.1860 до кінця життя; висвячений 22.10.1860; з 22.10.1873 у сані архієпископа).

НИКАНДР (ФЕНОМЕНОВ Микола Григорович) [рос. Никандр (Феноменов Николай Григорьевич)] (02[14].05.1872–18.02.1933), випускник КДА (1893–97), церк. діяч, педагог, літургіст. Єпископ РПЦ: Кінешемський, вікарій Костромської єпархії (висвячений 10.07.1905); Нарвський, вікарій С.-Петербур. єпархії (з 15.02.1908); В'ятський і Слободський (20.03.1914); Глазовський, вікарій В'ятської єпархії (з 05.09.1918); архієпископ Крутицький, вікарій Моск. єпархії (з 01.01.1922); митрополит Одеський (01.11.1925), Ташкентський і Туркестанський (з осені 1927).

НИКАНОР (АБРАМОВИЧ/БУРЧАК-АБРАМОВИЧ Никанор Никандрович) [рос. Никанор (Абрамович/Бурчак-Абрамович Никанор Никандрович)] (27.07(08.08).1887–21.03.1969), студент КДА у 1917–18, церк. і громадський діяч. Єпископ УАПЦ: єпископ Київський і Чигиринський у юрисдикції тимчасового адміністратора Правосл. Автокефальної Церкви на укр. землях архієпископа Луцького і Ковельського Полікарпа (Сікорського) (висвячений 09.02.1942; з 17.05.1942 у сані архієпископа). В еміграції (з 1943) – заступник митрополита і голови Собору єпископів УАПЦ

* У документах КДА прізвище подається як «Стоянович».

** За даними атестата про закінчення КДА (див.: ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 3498. – Арк. 42–42 зв.). За ін. даними нар. у 1820.

(з 15.05.1947), митрополит УАПЦ у Німеччині (з 15.09.1952), митрополит (першоієрарх) УАПЦ у діаспорі (з 28.10.1953 до кінця життя).

НИКАНОР (РУЖИЧИЧ Микола) [серб. Никанор (Ружичић Никола), рос. Никанор (Ружичич Николай)] (15[27].04.1843–16[29].10.1916), випускник КДА (1871–75), церк. діяч, богослов, педагог, історик, фахівець із канонічного права. Єпископ Серб. Правосл. Церкви: Жичський (висвячений 04.05.1886); Нишський (17.03.1898–1911).

НИКОДИМ (КРОТКОВ Микола Васильович) [рос. Никодим (Кротков Николай Васильевич)] (29.11[11.12].1868–21.08.1938), священномученик, випускник КДА (1896–1900), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Аккерманський, вікарій Кишинівської єпархії (висвячений 11.11.1907); Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (з 16.11.1911); архієпископ Таврійський і Сімферопольський (з серпня 1921), Костромський і Галицький (10.07.1932).

НИКОДИМ (МІЛАШ Микола) [серб. Никодим (Милаш Никола), рос. Никодим (Милаш Николай)] (04[16].04.1845–20.03[02.04].1915), випускник КДА (1867–71), церк. діяч і педагог, фахівець із канонічного права, історик Церкви. Єпископ Далматинсько-Істринський Серб. Правосл. Церкви (16.09.1890–29.01.1912, висвячений 16.09.1890).

НИКОДИМ (МУНТЯНУ Микола) [румун. Nicodim (Munteanu Nicolae), рос. Никодим (Мунтяну Николай)] (06[18].12.1864–27.02.1948), випускник КДА (1891–95), церк. і громадський діяч, духовний письменник, перекладач. Єпископ Румун. Правосл. Церкви: Бакеуський, вікарій Митрополії Молдови (висвячений у травні 1909); Хушський (з 18.02.1912–25.12.1923), тимчасовий керуючий Кишинівською єпархією (з 14.06.1918 до кін. 1919); митрополит Молдови (з 23.01.1935). Патріарх Румун. Правосл. Церкви (інтронізований 05.07.1939).

НИКОН (БОГОЯВЛЕНСЬКИЙ Пилип Георгійович/Єгорович) [рос. Никон (Богоявленский Филипп Георгиевич/Егорович)] (1831–19.06[01.07].1897), випускник КДА (1851–55), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Сарапульський, вікарій В'ятської єпархії (висвячений 10.04.1888); Глазовський, вікарій В'ятської єпархії (з 04.03.1889); Углицький, вікарій Ярославської єпархії (з 21.08.1893); Туркестанський і Ташкентський (18.02.1895 до кінця життя).

НИЛ (ІСАКОВИЧ Микола Федорович) [рос. Нил (Исакович Николай Федорович)] (09[20].12.1796–21.06.[03.07].1874), інспектор і викладач (1828–30) КДА, церк. діяч, педагог, місіонер, мандрівник, духовний письменник, природознавець. Єпископ РПЦ: В'ятський і Слободський (висвячений 08.12.1835), Іркутський, Нерчинський і Якутський (23.04.1838; з 13.04.1840 у сані архієпископа); архієпископ Ярославський і Ростовський (24.12.1853).

НИФОНТ (САПОЖКОВ Олександр Андрійович) [рос. Нифонт (Сапожков Александр Андреевич)] (03[15].08.1882–07.10.1951), випускник КДА (1902–06), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Уманський, вікарій Київ. єпархії (з 13.01.1947); єпископ Уфимський і Башкирський (з 18.11.1948), Житомирський і Овруцький (з 17.03.1950).

ОКСІЮК Йосиф (Йосип) Федорович [рос. Оксуюк Иосиф Федорович] (09[21].09.1894–23.04.1991), випускник КДА (1914–18), церк. діяч, педагог, богослов, історик Церкви, перекладач, журналіст. Єпископ УАПЦ: Кам'янецький та Ушицький (з 04.06.1922), Лубенський та Миргородський (з літа 1923; згодом у сані архієпископа); архієпископ Полтавський (1928–30). Влітку 1930 долучився до створення УПЦ на чолі з Іваном Павловським, однак 27.11.1930 зрікся сану.

ОЛЕКСАНДР (БОГДАНОВ Олександр Васильович) [рос. Александр (Богданов Александр Васильевич)] (05[17].09.1830–12[24].09.1898), випускник КДА (1849–53), церк. діяч, педагог, проповідник. Єпископ РПЦ: Муромський, вікарій Владимирської єпархії (висвячений 12.02.1889); Єнісейський і Красноярський (з 28.03.1892), Тамбовський і Шацький (з 30.04.1894 до кінця життя).

ОЛЕКСАНДР (ЗАККИС/ЗАККЕ-ЗАККИС Андрій Георгійович) [рос. Александр (Заккис/Закке-Заккис Андрей Георгиевич)] (06[18].09.1834–27.07[08.08].1899), випускник КДА (1861–65), церк. діяч,

педагог, місіонер. Єпископ РПЦ: Острозький, вікарій Волин. єпархії (висвячений 21.11.1883); Архангельський і Холмогорський (з 03.06.1890), Полоцький і Вітебський (з 03.09.1893 до кінця життя).

ОЛЕКСАНДР (РАЄВСЬКИЙ Олександр Семенович) [рос. Александр (Раевский Александр Семенович)] (23.02[06.03].1868–03.12.1937), студент КДА (1917–19), церк. діяч. Обновленський єпископ Севастопольський, вікарій Таврійської єпархії (висвячений 26.01.1923). Єпископ РПЦ: Керченський керуючий Таврійською єпархією (1924–19.03.1928); Рильський, вікарій Курської єпархії (з 20.03.1928); Кустанайський (з 08.07.1930); Сухиницький, вікарій Калузької єпархії (з 24.12.1930); Златоустовський, вікарій Свердловської єпархії (з 12.09.1931); Каменськ-Шахтинський, вікарій Донської єпархії (з 23.10.1932); Бакинський і Прикаспійський (тимчасово керував єпархією з 16.02.1933); Слабузький (з 11.08.1933); вдруге Кустанайський (з 15.03.1934); Актюбинський (з 30.10.1935); Петропавловський, вікарій Омської єпархії (з вересня 1936); Могильовський (з 16.10.1936).

ОЛЕКСАНДР III (ТАХАН Олександр) [рос. Александр III (Тахан Александр)] (09[21].05.1869–17.06.1958), студент КДА (1897–1900), церк. і громадський діяч. Єпископ Антіохійської Правосл. Церкви: митрополит Тарський і Аданський (висвячений 30.11.1903); Триполійський (з 21.01.1908). Патріарх Антіохійський і всього Сходу (з лютого 1931 до кінця життя).

ОЛЕКСАНДР (ЧЕКАНОВСЬКИЙ Олексій Іванович) [рос. Александр (Чекановский Алексей Иванович)] (21.12.1881[02.01.1882]–10.12.1937), випускник (1901–05) і викладач (1912–19) КДА, церк. діяч, педагог, богослов. Єпископ Липовецький і Бердичівський РПЦ (висвячений 31.10.1921). З 1922 – в обновленському русі: архієпископ (з 1925) і митрополит (з 1928) Бердичівський. З лютого 1935 очолював обновленські громади в Україні з титулом митрополита Київського, керуючого Правосл. Церквами в УСРР.

ПАВЛО (ВІЛЬКОВСЬКИЙ Петро Якович) [рос. Павел (Вильковский Петр Яковлевич)] (23.08[04.09].1870–07.05.1933), випускник КДА (1891–95), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Єлецький, вікарій Орловської єпархії (висвячений 01.10.1914); Михайловський, вікарій Рязанської єпархії (з 27.05.1917); Бакинський, вікарій Грузин. екзархату (з січня 1919); Оханський, вікарій Пермської єпархії (з 1924); Мінський (з жовтня 1927); архієпископ П'ятигорський (26.12.1930 – травень 1932).

ПАВЛО (ВІЛЬЧИНСЬКИЙ Іван Єлевферійович) [рос. Павел (Вильчинский Иван Елевферьевич)] (12[24].11.1826–04[17].06.1908), випускник КДА (1849–53), церк. діяч і педагог, духовний письменник. Єпископ РПЦ: Сарапульський, вікарій В'ятської єпархії (висвячений 08.01.1878); Чебоксарський, вікарій Казанської єпархії (з 04.02.1878); Саратовський і Царицинський (з 05.04.1882), Астраханський і Єнотаївський (з 16.12.1889), Могильовський і Мстиславський (з 21.11.1892, каф-ру не заступав), знову Астраханський і Єнотаївський (з 19.12.1892), Пензенський і Саранський (13.11.1893–04.06.1902).

ПАВЛО (ПОГОРІЛКО Павло Ферапонтович) [рос. Павел (Погорилко Павел Ферапонтович)] (06[18].11.1869 – р. с. невід.), випускник КДА (1890–94), церк. і політичний діяч. Обновленський єпископ Ольгопольський, вікарій Подільської єпархії (висвячений 28.01.1923). Очільник Братського об'єднання парафій Укр. Правосл. Автокефальної Церкви (1923–24). Голова президії (виконавчого органу) самопроголошеної «Соборно-Єпископської Церкви» із титулом «архієпископа усієї України» та мешканням у м. Харкові (1925–27).

ПАВЛО (ПРЕОБРАЖЕНСЬКИЙ Павло Григорович) [рос. Павел (Преображенский Павел Григорьевич)] (10[22]08.1843–18.09[01.10].1911), випускник (1865–69), в. о. секретаря Ради і Правління (1869–70) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ Чигиринський, вікарій Київ. єпархії РПЦ (з 10.10.1908 до кінця життя; висвячений 26.10.1908).

ПАРФЕНІЙ (БРЯНСЬКИХ Петро Арсенійович) [рос. Парфений (Брянских Петр Арсеньевич)] (03[15].10.1881–22.11.1937), священномученик, випускник КДА (1903–07), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Новомиргородський, вікарій Одес. єпархії (висвячений 16.05.1921); Ананіївський, вікарій і тимчасовий керуючий Одес. єпархії (з 29.05.1921).

ПАРФЕНІЙ (ЛЕВИЦЬКИЙ Памфіл Андрійович) [рос. Парфений (Левицкий Памфил Андреевич)] (28.09[10.10].1858–22.01.1922), випускник КДА (1880–84), церк. діяч і педагог, історик Церкви. Єпископ РПЦ: Можайський, вікарій Моск. єпархії (висвячений 10.11.1899); Подільський і Брацлавський (з 01.12.1904), Тульський і Бельовський (15.02.1908–25.05.1917, з 06.05.1911 у сані архієпископа). З 23.02.1920 – тимчасово керуючий Полтав. єпархією РПЦ.

ПАРФЕНІЙ (ПОПОВ Петро Тихонович) [рос. Парфений (Попов Петр Тихонович)] (1811–21.01[02.02].1873), випускник КДА (1831–35), церк. діяч, педагог, місіонер. Єпископ РПЦ: Томський та Єнісейський (висвячений 14.03.1854), Іркутський і Нерчинський (з 13.09.1860; з 31.03.1863 у сані архієпископа).

ПЕТРО (ТРОЇЦЬКИЙ Платон Олексійович) [рос. Петр (Троицкий Платон Алексеевич)] (1812–10[22].10.1873), випускник КДА (1831–35), церк. діяч і педагог. Єпископ Аккерманський, вікарій Кишинівської єпархії РПЦ (висвячений 29.05.1869).

ПИР (ОКРОПИРИДЗЕ Матвій Іванович) (грузин. პირი (მათეოს ივანის ძე თქობრიძე), рос. Пирр (Окропиридзе Матвей Иванович)) (01[13].11.1874–28.04.1922), випускник КДА (1896–1900), церк. діяч і педагог. Єпископ Алавердський, вікарій Грузин. єпархії РПЦ (висвячений 16.01.1916). Єпископ Алавердський Грузин. Правосл. Церкви (з вересня 1917).

ПИТИРИМ (ОКНОВ Павло Васильович) [рос. Питирим (Окнов Павел Васильевич)] (28.06[10.07].1858–21.02[05.03].1920), випускник КДА (1879–83), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Новгород-Сіверський, вікарій Черніг. єпархії (висвячений 17.07.1894); Тульський і Бельовський (з 02.11.1896), Курський і Белоградський (з 17.06.1904; з 25.02.1905 титулувався Курським та Обоянським; з 16.05.1909 у сані архієпископа); архієпископ Владикавказький і Моздоцький (з 04.10.1911), Самарський і Ставропольський (з 22.12.1913), Карталінський і Кахетинський, Екзарх Грузії (з 26.06.1914); митрополит Петроградський і Ладозький (23.11.1915–06.03.1917).

ПИМЕН (БЄЛОЛІКОВ Петро Захарович) [рос. Пимен (Белоликов Петр Захарович)] (05[17].11.1879–16.09.1918), священномученик, випускник КДА (1900–04), церк. діяч, місіонер, педагог, історик Церкви, перекладач. Єпископ РПЦ: Салмаський (висвячений 06.08.1916); Семиреченський і Верненський, вікарій Туркестанської єпархії (з 09.06.1917).

ПЛАТОН (ПЕТРОВ Платон Мефодійович) [рос. Платон (Петров Платон Мефодиевич)] (18[30.11].1871–20.05.1922), випускник КДА (1898–1902), церк. діяч, педагог, публіцист. Єпископ Уманський і Звенигородський, вікарій Київ. єпархії Укр. екзархату РПЦ (висвячений на поч. листопада 1921).

ПЛАТОН (РОЖДЕСТВЕНСЬКИЙ Порфирій Федорович) [рос. Платон (Рождественский Порфирий Федорович)] (23.02[07.03].1866–20.04.1934), випускник (1891–95), викладач (1896–1907), інспектор (1898–1902) і ректор (1902–07) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 03.07.1902); архієпископ Алеутський і Північноамериканський (з 08.06.1907), Кишинівський і Хотинський (з 20.03.1914), Карталінський і Кахетинський, Екзарх Грузії (з 05.12.1915); митрополит Тифліський і Бакинський, Екзарх Кавказький (з 13.08.1917), Херсонський і Одеський (з 14.01.1918); тимчасово керуючий (з 27.04.1922) і керуючий (з 20.06.1922) Північноамер. єпархією. Митрополит усієї Америки та Канади (з 09.11.1922). З 1924 – поза спілкуванням із Моск. Патріархатом.

ПОЛІКАРП (РАДКЕВИЧ Феодосій Іванович) [рос. Поликарп (Радкевич Феодосий Иванович)] (14[26].08.1795 *–22.08[03.09].1867), випускник КДА (1819–23), церк. діяч, педагог, перекладач. Єпископ РПЦ: Одеський, вікарій Херсон. єпархії (висвячений 05.07.1853); Орловський і Севський (з 12.07.1858 до кінця життя).

* За ін. даними – 1898.

ПОПОВ Тихон Дмитрович (рос. Попов Тихон Дмитриевич) (12[24].06.1876 *-09.08.1962), випускник КДА (1896-1900), церк. і держ. діяч, педагог. З 1922 у складі обновленського єпископату: єпископ Орехово-Зуєвський (висвячений 18.12.1932), архієпископ Тульський (з березня 1934); митрополит Московський і Тульський (лютий 1936 - червень 1938). 05.01.1944 повернувся до РПЦ у сані протоієрея.

РАФАЇЛ (АВАВІНІ/ХАВАВІНІ Рафла) [араб. رافائيل, рос. Рафаил (Ававини/Хававини Рафла)] (08[20].11.1860-14[27].02.1915), святий, студент КДА (1888-89), церк. діяч, видавець, місіонер. Єпископ Бруклінський, вікарій Алеутської єпархії РПЦ (висвячений 29.02.1904).

САВА (ДЕЧАНАЦ-БАРАЧ Джордже) [серб. Сава (Дечанац-Бараћ Ђорђе), рос. Савва (Дечанац-Барац Джордже)] (01[13].10.1831-17[29].05.1913), випускник КДА (1867-71), церк., освітянський і культурний діяч. Єпископ Жичський Серб. Правосл. Церкви (висвячений 10.07.1890).

САВВАТІЙ (ВРАБЕЦЬ Антонін Індржих) [чеською Savvatij (Vrabec Antonín Jindřich), рос. Савватий (Врабец Антонин Индржих)] (03.[15].02.1880-14.11.1959), випускник КДА (1903-07), церк. діяч, педагог, місіонер. Архієпископ Празький і всієї Чехословаччини в юрисдикції Константиноп. Патріархату (висвячений 04.03.1923).

СЕВАСТЯН (ВЕСТИ Григорій Іванович) [рос. Севастиан (Вести Григорий Иванович)] (19[31].01.1871-08.12.1929), випускник (1897-1901) КДА, церк. діяч і педагог. Вікарний єпископ Костромської єпархії РПЦ: Кінешемський (висвячений 08.09.1914), Макаріївський та Унженський (з 30.05.1917); Нерехтський (з 17.09.1917); вдруге Кінешемський (з 1919). Архієпископ Костромський (з 1920). У 1922-23 входив до складу обновленського єпископату. Після церковного покаяння (1924) до кінця життя залишався очільником Костромської каф-ри РПЦ.

СЕРАФИМ (АРЕТИНСЬКИЙ Олександр Миколайович) [рос. Серафим (Аретинский Александр Николаевич)] (03[15].08.1812-22.04[04.05].1886), випускник (1833-37) і викладач (1837-42) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 10.01.1860); Воронезький і Задонський (з 04.01.1865; з 28.03.1871 у сані архієпископа).

СЕРАФИМ (ЖЕМЧУЖНИКОВ Семен Іванович) [рос. Серафим (Жемчужников Семен Иванович)] (1843-04[16].12.1887), випускник КДА (1865-69), церк. діяч і педагог. Єпископ Аксакайський, вікарій Донської єпархії РПЦ (12.07.1885-30.09.1887, висвячений 21.07.1885).

СЕРАФИМ (ЗБОРОВСЬКИЙ Сергій Іванович) [рос. Серафим (Зборовский Сергей Иванович)] (21.10[01.11].1895-1937), студент КДА (1918-19), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Покровський, вікарій Саратовської єпархії (висвячений 16.05.1931); Пугачовський, вікарій Саратовської єпархії (16.09.1931-09.08.1932); Мелекеський, тимчасово керуючий Ульяновською єпархією (з 19.10.1932); Чебоксарський і Алатирський, тимчасово керуючий Алатирською єпархією (з 29.06.1934); Читинський і Забайкальський (05.12.1934-17.01.1935); Красноярський та Єнісейський, тимчасово керуючий Ачинською єпархією (09.09.1935-01.04.1936); тимчасово Актюбинський і Кустанайський (вересень 1936 - 04.09.1937).

СЕРГІЙ (КАРНЄЄВ/КОРНЄЄВ Сергій Євгенович) [рос. Сергей (Карнеев/Корнеев Сергей Евгеньевич)] (22.11[04.12].1885-29.11.1937), випускник КДА (1907-11), церк. діяч. Єпископ Яранський, вікарій В'ятської єпархії РПЦ (висвячений 25.12.1921); тимчасово керуючий В'ятською єпархією (з вересня 1922). З 1923 у складі обновленського єпископату: архієпископ Пермський (з 18.07.1924); митрополит Уральський, очільник Свердловської і Пермської обновленських єпархій (з 05.10.1925); митрополит Челябінський (з 05.08.1936), Уфимський (з 19.09.1936).

СЕРГІЙ (СПАСЬКИЙ Іван Олександрович) [рос. Сергей (Спасский Иван Александрович)] (21.05[02.06].1830-20.11[03.12].1904), випускник КДА (1849-53), церк. діяч і педагог, богослов, історик,

* Згідно з документами з архіву КДА (див.: ЦДІАУК. - Ф. 711. - Оп. 3. - Спр. 2323. - Арк. 188 зв.; Спр. 2555. - Арк. 24).

проповідник, духовний письменник. Єпископ РПЦ: Ковенський, вікарій Литов. єпархії (висвячений 30.05.1882); Могильовський і Мстиславський (з 07.06.1885); архієпископ Владимирський і Суздальський (з 21.11.1892 до кінця життя).

СИЛЬВЕСТР (БАЛАНЕСКУ Семен) [румун. Silvestru (Bălănescu Simeon), рос. Сильвестр (Баланеску Семен)] (16[28].07.1838–25.11[08.12].1900), випускник КДА (1869–73), церк. діяч і педагог, богослов, перекладач. Єпископ Румун. Правосл. Церкви: Пітештський, вікарій Арджешської єпархії (висвячений у 1879), Хушський (з 10.12.1886 до кінця життя).

СИЛЬВЕСТР (МАЛЕВАНСЬКИЙ Стефан Васильович) [рос. Сильвестр (Малеванский Стефан Васильевич)] (09[21].01.1828–12[25].11.1908), випускник (1853–57), викладач (1858–98), інспектор (1873–83) і ректор (1883–98) КДА, церк. діяч, богослов, педагог. Єпископ Канівський, вікарій Київ. єпархії РПЦ (22.12.1884–14.04.1906, висвячений 20.01.1885).

СИЛЬВЕСТР (ОЛЬШЕВСЬКИЙ Юстин Львович) [рос. Сильвестр (Ольшевский Иустин Львович)] (31.05[12.06].1860–26.02.1920), священномученик, випускник КДА (1883–87), церк. діяч, педагог, місіонер. Єпископ РПЦ: Прилуцький, вікарій Полтав. єпархії (висвячений 18.01.1911); Челябінський, вікарій Оренбурзької єпархії (з 13.11.1914); Омський і Павлодарський (з 06.06.1915 до кінця життя; з 05.05.1918 у сані архієпископа).

СМАРАГД (КРИЖАНОВСЬКИЙ Олександр Петрович) [рос. Смарагд (Крыжановский Александр Петрович)] (09[20].03.1796–11[23].11.1863), викладач (1821–30), інспектор (1821–28) і ректор (1828–30) КДА, церк. діяч, педагог, місіонер, проповідник. Єпископ РПЦ: Ревельський, вікарій С.-Петербур. єпархії (висвячений 20.09.1831); Полоцький і Віленський (14.05.1833; з 15.06.1836 у сані архієпископа); архієпископ Могильовський і Мстиславський (з 05.06.1837), Харківський та Охтирський (з 06.04.1840), Астраханський і Єнотаївський (з 31.12.1841), Орловський і Севський (з 12.11.1844), Рязанський і Зарайський (з 05.06.1858).

СОФРОНІЙ (ЧАВДАРОВ Стойко Недялков) [болг., рос. Софроний (Чавдаров Стойко Недялков)] (20.03[01.04].1888–01.05.1961), студент КДА (1912–15, 1918), церк. діяч. Єпископ Болг. Правосл. Церкви: Знепольський, вікарій Софійської єпархії (висвячений 01.11.1931); тимчасово вікарій і керуючий Тирновською єпархією (26.03.1934–01.07.1935); митрополит Тирновський (з 06.10.1935 до кінця життя).

СТЕФАН (ПРОЦЕНКО Стефан Максимович) [рос. Стефан (Проценко Стефан Максимович)] (02[14].08.1889–06.10.1960), студент КДА (1918–19), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Козелецький, вікарій Черніг. єпархії (висвячений 08.09.1926); Чернігівський і Носівський (з 10.11.1932); архієпископ Уфимський (1942), Полтавський і Кременчуцький (з 24.05.1944), Харківський і Богодухівський (з 05.06.1945, з 12.02.1959 у сані митрополита).

СТЕФАН (ШОКОВ Стоян Попгеоргієв) * [болг., рос. Шоков Стоян Попгеоргиев] (07[19].09.1878–14.05.1957), випускник КДА (1900–04), церк. і громадський діяч. Єпископ Болг. Правосл. Церкви: єпископ Маркіанопольський (висвячений 20.03.1921), митрополит Софійський (з 02.04.1922), Екзарх Болгарії (21.01.1945–08.09.1948). Праведник народів світу.

ТАРНАВСЬКИЙ Петро Іванович [рос. Тарнавский Петр Иванович] (26.06[08.07].1873–02.09.1938), випускник КДА (1893–97), церк. діяч і педагог. Єпископ УАПЦ (21.09.1922–11.02.1925). У 1925 відлучений від УАПЦ; після покаяння у 1927 поновлений у її складі (до 1930). У 1930–31 служив у УПЦ, очолюваній «митрополитом Харківським і всієї України» Іваном Павловським. У 1931 зрікся сану.

ТИХОН (ВАСИЛЕВСЬКИЙ Микола Павлович) [рос. Тихон (Василевский Николай Павлович)] (01[13].05.1867–16.07.1926), випускник КДА (1887–91), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Балтський, вікарій Подільської єпархії (висвячений 26.05.1903); Костромський і Галицький (з 16.06.1905; з 21.02.1913 у сані архієпископа); архієпископ Курський і Обоянський (11.07.1914–15.05.1917); тимчасо-

* У списках студентів КДА – «Георгиев Стоян».

вий очільник Алатирського вікаріатства Симбірської єпархії (1918–19); архієпископ Воронежський і Задонський (з 1920). У 1922 приєднався до обновленського єпископату: митрополит Київський і всієї України (з лютого 1923), Воронежський (з серпня 1923 до кінця життя).

ТИХОН (ЛЯЩЕНКО Тимофій Іванович) [рос. Тихон (Лященко Тимофей Іванович)] (22.02[06.03].1875–11.02.1945), випускник (1905–09), викладач (1911–19), інспектор (1914–17), проректор (1918–19) КДА, церк. діяч, богослов. Єпископ РПЦЗ: Берлінський, вікарій Західноєвроп. єпархії (висвячений 11.05.1924); Берлінський і Германський (01.07.1926–24.02.1938, з 28.09.1936 у сані архієпископа).

ФЕОДОР (ВЛАСОВ Федір Прокопович) [рос. Феодор (Власов Федор Прокофьевич)] (10[22].04.1878–01.01.1925), випускник КДА (1899–1903), церк. діяч і педагог. Єпископ Вишгородський, вікарій Київ. єпархії Укр. екзархату РПЦ (висвячений восени 1923).

ФЕОДОСІЙ (КОВЕРНИНСЬКИЙ Євфимій Павлович) [рос. Феодосий (Ковернинский Евфимий Павлович)] (20.01[01.02].1895–27.05.1980), студент КДА (1918–19), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Чернівецький і Буковинський (висвячений 25.02.1945), Кіровоградський і Миколаївський (12.12.1947–21.10.1949), Архангельський і Холмогорський (16.11.1953–17.02.1956).

ФЕОДОСІЙ (МАКАРЕВСЬКИЙ Олександр Григорович) [рос. Феодосий (Макаревский Александр Григорьевич)] (15[27].09.1822–05[17].02.1885), випускник КДА (1845–49), церк. діяч і педагог, історик, краєзнавець. Єпископ РПЦ: Острогозький, вікарій Воронежської єпархії (висвячений 28.01.1867); Катеринославський і Таганрозький (з 23.06.1871 до кінця життя).

ФЕОДОСІЙ (ОЛТАРЖЕВСЬКИЙ Петро Наркисович) [рос. Феодосий (Олтаржевский Петр Наркисович)] (01[13].12.1867–26.07[08.08].1914), випускник (1888–93), викладач і ректор (1908–1910) КДА, церк. діяч і педагог, богослов. Єпископ РПЦ: Єлисаветградський, вікарій Херсон. єпархії (висвячений 30.11.1903); Чистопольський, вікарій Казанської єпархії (з 18.07.1905; каф-ру не заступав); Прилуцький, вікарій Полтав. єпархії (з 16.12.1905); Уманський, вікарій Київ. єпархії (з 03.01.1908); Оренбурзький і Тургайський (з 13.08.1910 до кінця життя).

ФЕОДОСІЙ (СЕРГЄЄВ Микола Васильович) [рос. Феодосий (Сергеев Николай Васильевич)] (01[13].04.1880–17.12.1937), випускник КДА (1906–10), церк. діяч і педагог. Єпископ Прилуцький, вікарій Полтав. єпархії Укр. екзархату РПЦ (висвячений 02.02.1923). Навесні 1923 увійшов до складу обновленського єпископату (був тимчасово керуючим Полтав. єпархією). У 1924 долучився до УАПЦ: єпископ Переяславський (з 25.10.1924), Бердичівський (1928–30). З 1931 до сер. 1930-х – архієпископ Лубенський УПЦ, очолюваної «митрополитом Харківським і всієї України» Іваном Павловським.

ФЕОДОСІЙ (ШАПОВАЛЕНКО(В) Михайло Іванович) [рос. Феодосий (Шаповаленко(в) Михаил Иванович)] (1811–22.08[03.09].1883), випускник КДА (1835–39), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Тамбовський і Шацький (висвячений 01.09.1863), Вологодський і Велико-Устюзький (з 25.06.1873; з 15.05.1883 у сані архієпископа).

ФЕОКТИСТ (ПОПОВ Федір Аполлонович) [рос. Феоктист (Попов Федор Аполлонович)] (06[18].02.1826–02[14].12.1894), випускник КДА (1847–51), церк. діяч, педагог, місіонер, проповідник. Єпископ РПЦ: Староруський, вікарій Новгородської єпархії (висвячений 25.05.1869); Симбірський і Сизранський (з 07.12.1874); Рязанський і Зарайський (з 28.09.1882 до кінця життя; з 24.03.1885 у сані архієпископа).

ФЕОФАН (ГАВРИЛОВ Федір Георгійович) [рос. Феофан (Гаврилов Федор Георгиевич)] (25.12[06.01].1872–18.06.1943), випускник КДА (1902–06), церк. діяч. Єпископ РПЦ: Рильський, вікарій Курської єпархії (висвячений 15.12.1913); Курський та Обоянський (з 02.09.1917). У еміграції (з 1920) – єпископ та член Архієрейського Синоду РПЦЗ із збереженням титулу Курського та Обоянського (з 13.05.1930 у сані архієпископа).

ФЕОФАН ЗАТВОРНИК (ГОВОРОВ Георгій Васильович) [рос. Феофан Затворник (Говоров Георгий Васильевич)] (10[22].01.1815– 06.[18].01.1894), святий, випускник КДА (1837–41), церк. діяч, педагог, богослов, проповідник, духовний письменник, християн. подвижник. Єпископ РПЦ: Тамбовський і Шацький (висвячений 01.06.1859), Владимирський і Суздальський (22.07.1863–16.06.1866).

ФЕОФІЛАКТ (ПРАВЕДНИКОВ Феофан Аврамович) [рос. Феофилакт (Праведников Феофан Авраамович)] (1811–12[24].01.1869), випускник КДА (1833–37), церк. діяч і педагог. Єпископ Новгород-Сіверський, вікарій Черніг. єпархії РПЦ (висвячений 13.10.1868).

ФИЛИП (ПЕНЧЕВ ФИЛИП) [болг. Филип (Пенчев Филип), рос. Филипп (Пенчев Филипп)] (01[13].06.1873–12.01.1939), випускник КДА (1894–98), церк. діяч і педагог. Митрополит Тирновський Болг. Правосл. Церкви (26.12.1920–01.07.1935, висвячений 16.01.1921).

ФІЛАРЕТ (ЛІНЧЕВСЬКИЙ Андрій Костянтинович) [рос. Филарет (Линчевский Андрей Константинович)] (22.07[03.08].1873–27.11.1937), випускник КДА (1910–14), церк. діяч і педагог. Єпископ Укр. екзархату РПЦ: Черкаський і Чигиринський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 02.12.1923); Вінницький із каф-рою у м. Хмельнику (з 13.05.1932); Уманський, вікарій Київ. єпархії (з 27.03.1934); архієпископ Волинський і Житомирський (з 23.10.1934) (керував Уманським вікаріатством і Волин. єпархією, перебуваючи в Києві).

ФІЛАРЕТ (ПОПЕСКУ-СКРИБАН Василь) [румун. Filaret (Popescu-Scriban Vasile), рос. Филарет (Попеску-Скрибан Василий)] (1811–11[23].03.1873), випускник КДА (1837–41), церк. і громадський діяч, богослов, історик Церкви, педагог, перекладач. Титулярний єпископ Ставропольський, вікарій Молд. митрополії Румун. Правосл. Церкви (висвячений у 1852).

ФІЛАРЕТ (ФІЛАРЕТОВ Михайло Прокопович) [рос. Филарет (Филаретов Михаил Прокопьевич)] (21.11[03.12].1824–23.02[07.03].1882), випускник (1847–51), викладач (1851–58; 1860–77) і ректор (1860–77) КДА, церк. діяч і педагог, богослов. Єпископ РПЦ: Уманський, вікарій Київ. єпархії (висвячений 28.03.1874); Ризький і Мітавський (з 31.12.1877 до кінця життя).

ФОТІЙ (ПУРЛЕВСЬКИЙ Олександр Олександрович) [рос. Фотий (Пурлевский Александр Александрович)] (20.11[02.12].1881–03.01.1938), випускник КДА (1906–10), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Читинський і Забайкальський (висвячений 21.09.1935), Семіпалатинський (з 31.03.1936); Сергацький, вікарій Горьковської єпархії (з жовтня 1936); Омський (з липня 1937).

ХРИСТОФОР (СМИРНОВ Федір Олексійович) [рос. Христофор (Смирнов Федор Алексеевич)] (08[20].02.1842–1921), випускник (1865–69) і викладач (1871–83) КДА, церк. діяч, педагог, богослов, фахівець з іконографії та церк. мистецтва. Єпископ РПЦ: Волокаламський, вікарій Моск. єпархії (24.04.1887–13.12.1890, висвячений 25.05.1887); Ковенський, вікарій Литов. єпархії (з 19.12.1892); Єкатеринбурзький та Ірбітський (з 06.06.1897), Кам'янець-Подільський і Брацлавський (з 29.03.1900), Уфимський і Мензелінський (26.11.1903–17.10.1908).

ШАРАЇВСЬКИЙ/ШАРАЄВСЬКИЙ Нестор Андрійович [рос. Шараевский Нестор Андреевич] (13[25].10.1862–29.10.1929), випускник КДА (1887–91), церк. і громадський діяч, педагог, перекладач. Архієпископ Київщини, заступник митрополита Київського і всієї України УАПЦ у 1921–27 (висвячений 25.10.1921).

ЮВЕНАЛІЙ (КАРЮКОВ Григорій Іванович) [рос. Ювеналий (Карюков Григорий Иванович)] (1816–31.12.1882[12.01.1883]), випускник КДА (1841–45), церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Михайловський, вікарій Рязанської єпархії (висвячений 06.10.1868); Архангельський і Холмогорський (з 16.08.1871), Орловський і Севський (з 10.01.1877).

ЮСТИН (МИХАЙЛОВ Яків Євдокимович) [рос. Иустин (Михайлов Яков Евдокимович)] (1798, жовтень – 17[29].03.1879), випускник (1819–23), викладач (1823–28) та інспектор (1826–28) КДА, церк. діяч і педагог. Єпископ РПЦ: Вінницький, вікарій Подільської єпархії (висвячений 20.07.1841); Староруський, вікарій Новгородської єпархії (з 27.07.1842); Ревельський, вікарій С.-Петербур. єпархії

(з 14.11.1842); Костромський і Галицький (з 11.08.1845), Владимирський і Суздальський (25.02.1850–22.07.1863).

ЮСТИН (ПОЛЯНСЬКИЙ Михайло Євграфович) [рос. Иустин (Полянский Михаил Евграфович)] (15[27].05.1830–26.09[09.10].1903), святий, випускник КДА (1865–69), церк. діяч, педагог, богослов, проповідник, публіцист, мемуарист, духовний поет. Єпископ РПЦ: Михайловський, вікарій Рязанської єпархії (висвячений 27.01.1885); Новомиргородський, вікарій Херсон. єпархії (з 10.08.1885); Тобольський і Сибірський (16.12.1889–17.07.1893), Рязанський і Зарайський (з 10.12.1894), Уфимський і Мензелінський (14.10.1896 –14.07.1900).

ЯКІВ (НЕМОЛОВСЬКИЙ Яків Іванович) [рос. Иаков (Немоловский Яков Иванович)] (12[24].04.1862 – р. с. невід.), випускник КДА (1890–94), церк. діяч і педагог. Єпископ Старокостянтинівський та Ізяславський, вікарій Подільської єпархії Укр. екзархату РПЦ (висвячений 07.05.1922). З того ж року до жовтня 1935 керував Старокостянтинівським вікаріатом у складі обновленського єпископату. У 1926–28 тимчасово очолював також обновленську Шепетівську єпархію.

ЯНУАРІЙ (ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ/ПОПОВ-ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ Іван Іванович) [рос. Ианнуарий (Вознесенский/Попов-Вознесенский Иван Иванович)] (1825 *–05[17].09.1883), випускник КДА (1845–49), церк. діяч, педагог, проповідник, публіцист. Єпископ РПЦ: Брестський, вікарій Віленської єпархії (висвячений 01.06.1877); Балтський, вікарій Подільської єпархії (з 17.02.1879 до кінця життя).

---

* За ін. даними – в 1823.